

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3"

ของ ปาริฉัตร ไตมี

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพวง)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์)

หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา

ชื่อเรื่อง	ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
ผู้วิจัย	ปาริฉัตร โตมี
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพ่วง

ประเภทสารนิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร,
2564

คำสำคัญ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21, การบริหารงาน
วิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, ทักษะของผู้บริหาร

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน และ 4) สร้างสมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาจำนวน 103 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายวิชาการ รวม 206 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบตารางเครจซี่และมอร์แกน และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามชนิดมาตรประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีคุณภาพของตัวแปรทั้ง 6 ตัว ด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ตามดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีการของครอนบราก เท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด 2) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (X_5)

ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ (X_4) และทักษะการสื่อสาร (X_1) สามารถทำนาย
อธิบายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ได้ร้อยละ 78.20 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปของ
คะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ตามลำดับ

$$Y^{\wedge} = .425 + .442(X_5) + .338(X_4) + .128(X_1)$$

$$Z'_Y = .462(Z_{X_5}) + .353(Z_{X_4}) + .136(Z_{X_1})$$

Title THE SCHOOL ADMINISTRATOR'S SKILL IN 21ST CENTURY
AFFECTING ACADEMIC ADMINISTRATION IN SCHOOLS
UNDER PHITSANULOK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE 3

Author PARICHAT TOMEE

Advisor Assistant Professor Anucha Kornpuang, Ph.D.

Academic Paper M.Ed. Independent Study in Educational Administration,
Naresuan University, 2021

Keywords School Administrator's 21st Century Skill, Academic
Administration, School Administrator, Administrator's Skill

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the level of school administrator's skills in 21st century 2) to study the level of academic administration in school 3) to study the relationship between school administrator's skills in 21st century and academic administration in school and 4) to create predictive equations school administrator's skills in 21st century affecting academic administration in school under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 3. The samples were 206 school administrators and heads of academic teachers from 103 schools selected by using the table of Krejcie & Morgan and simple random sampling method. The research instrument were 5-rating scale questionnaire. The quality of all 6 variables in terms of content validity according to the IOC index was between 0.67-1.00 and reliability according to Cronbach's method was 0.99. The statistics used for data analysis were percentage, mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), Pearson's product correlation coefficient and multiple regression analysis stepwise method.

The results of the study were 1) The level of school administrator's skills in 21st century was at a highest level 2) The level of academic administration in school was at a highest level 3) The relationship between school administrator's skills in

21st century and academic administration in school were positive correlation at a high level with statistical significance at .01 4) school administrator's skills in 21st century in terms of information technology for communication skill (X_5), critical thinking and creativity skill (X_4) and communication skill (X_1) were predicted and explained the academic administrations at 78.20%. The predictive equation could be written in the form of raw scores and standard scores as following:

$$Y^{\wedge} = .425 + .442(X_5) + .338(X_4) + .128(X_1)$$

$$Z'_Y = .462(Z_{X_5}) + .353(Z_{X_4}) + .136(Z_{X_1})$$

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยอิสระฉบับนี้ ประสบความสำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างดียิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพวง อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอ กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร และพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ดร.สธิพร เชาวนชัย อาจารย์ประจำ ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ดร.สนธิ ประหาร รอง ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการ ปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือจนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความสมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่ให้ความอนุเคราะห์เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามที่ให้ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย นเรศวรทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ แนวคิด ทฤษฎี และประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัย พี่น้องนิสิตปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษารุ่นที่ 32 และคณะศึกษาศาสตร์ที่ให้การสนับสนุน การทำวิจัยในครั้งนี้

เหนือสิ่งอื่นใดขอขอบพระคุณ คุณพ่อประมวล โตมี คุณแม่บุญตา โตมี และญาติพี่น้อง ที่คอย สนับสนุน ช่วยเหลือให้คำชี้แนะในทุก ๆ ด้าน และให้กำลังใจอย่างดีที่สุดเสมอมา คุณค่าและประโยชน์ อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

ปาริฉัตร โตมี

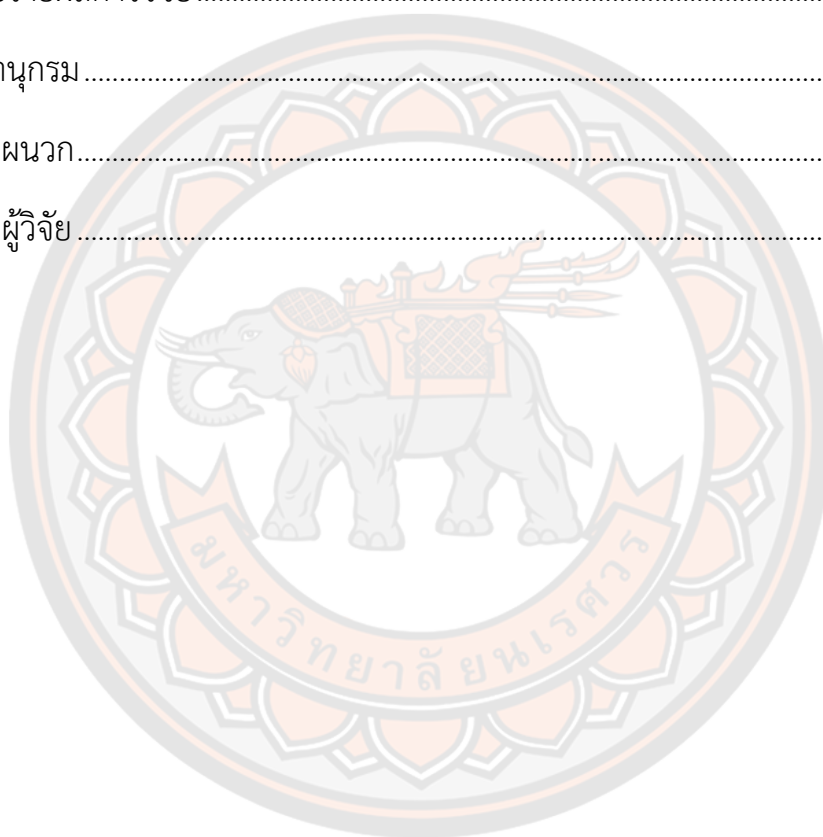
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุุณูปการ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญรูปภาพ	๗
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
สมมติฐานของการวิจัย	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
บริบททั่วไปของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3	12
ข้อมูลพื้นฐาน	12
ทิศทางการพัฒนาการศึกษา.....	12
หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.....	17
ความหมายของทักษะ	17

ความหมายของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	17
ความสำคัญของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา	18
ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	18
หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ	32
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	58
กรอบแนวคิดในการวิจัย	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	66
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล	70
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	74
บทที่ 4 ผลการวิจัย	75
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	76
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3	78
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3	84
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3	92

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปรในสมการพยากรณ์
ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3.....93

บทที่ 5 บทสรุป.....	97
สรุปผลการวิจัย.....	98
อภิปรายผลการวิจัย.....	101
บรรณานุกรม.....	110
ภาคผนวก.....	116
ประวัติผู้วิจัย.....	147

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	29
ตาราง 2 แสดงการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อบ่งชี้และภารกิจการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา.....	44
ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3	67
ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	76
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในภาพรวม	78
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านทักษะการสื่อสาร	79
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม.....	80
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านทักษะการแก้ปัญหา.....	81
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์.....	82

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้าน ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร	83
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในภาพรวม ...	84
ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้	85
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา	86
ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษา	87
ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการพัฒนา สื่อและแหล่งเรียนรู้	88
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการนิเทศ และแนะแนวการศึกษา	89
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	90

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการ ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน.....	91
ตาราง 19 แสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 3	92
ตาราง 20 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามรูปแบบ (Model)	94
ตาราง 21 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3.....	95

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพ 1 3S ² 5P SMART Model.....	16
ภาพ 2 ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3R 8C).....	28
ภาพ 3 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของกมล ภู่งประเสริฐ.....	41
ภาพ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	65

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกปัจจุบันเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมยุคศตวรรษที่ 21 ถือเป็นช่วงเวลาที่ทำท้าทายความสามารถของมนุษยชาติ เพราะเป็นยุคที่โลกต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน ทั้งด้านข้อมูลข่าวสาร เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมือง รวมไปถึงด้านการศึกษาเช่นเดียวกัน ข้อมูลข่าวสารทุกอย่างก็ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงรอบตัวเราอีกต่อไป แต่เราสามารถก้าวข้ามพรมแดนไปได้ทุกซอกทุกมุมโลกในเวลาอันรวดเร็ว ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ (สิทธิพล อาจอินทร์, 2562, น. 42) ผู้บริหารที่ปรารถนาที่จะมีประสิทธิภาพสูงในช่วงเวลาที่เปลี่ยนแปลงนี้จะต้องฝึกฝนทักษะและแนวทางของตนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีความก้าวหน้าทันเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการศึกษาต้องพัฒนาและวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยให้ความสอดคล้องกับโลกในยุคปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนรู้เท่าทันเหตุการณ์ มีการพัฒนาตนเองให้อยู่ในสังคมโลกได้ เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

การจัดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีคุณภาพจะต้องตอบสนองบริบทต่าง ๆ ในสังคมหรือโลกที่เปลี่ยนแปลงไป โดยพัฒนาคนให้มีศักยภาพเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และรู้จักปรับตัวใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข (กุลิสรา จิตระณาวณิช, 2563) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศแห่งความรู้และให้คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกันอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเป็นส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อการปรับตัวให้อยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข การเรียนรู้ตลอดชีวิตรวมถึงการแสวงหาความรู้ ความใฝ่เรียนรู้ การรู้เรา รู้เขา เข้าใจผู้อื่น รวมทั้งเข้าใจโลกกว้าง โดยมีรากฐานของ 4 เสาหลักแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน การเรียนรู้ที่จะรู้ การเรียนรู้ที่จะปฏิบัติได้ และการเรียนรู้ที่จะอยู่ได้ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2558, น. 3-4) ซึ่งที่กล่าวมานั้นเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้มนุษย์เรานั้นสามารถดำรงชีวิตในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเป็นผู้บริหารสถานศึกษานั้นต้องมีทักษะเฉพาะในการเป็นผู้บริหารที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างคนรุ่นต่อไปและสังคมในอนาคต ดังนั้นควรแสดงให้เห็นถึงทักษะและพฤติกรรมความเป็นผู้นำที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงทั้งตนเองและโรงเรียนที่ตนเองรับผิดชอบ

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ก็เป็นส่วนสำคัญในยุคศตวรรษที่ 21 ที่ได้รับการยอมรับว่าสามารถเป็นเครื่องมือในการใช้ชีวิตอยู่ในโลกยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการสร้างความเข้าใจในสถานะการเปลี่ยนแปลงของโลกและธรรมชาติที่มีความแปรปรวน อีกทั้งยังเพิ่มความสามารถในการช่วงชิงความได้เปรียบจากมนุษย์โลกคนอื่น ๆ ที่อยู่ในสังคมเดียวกัน ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทักษะในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ที่มียุทธศาสตร์นั้นได้เปรียบกว่าผู้อื่น (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ, 2557, น. 17) ซึ่งการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร สถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวัดและประเมินผล และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นผู้นำในการวางแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยให้ครูหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้เรียน มีการสื่อสารแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กับครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการนิเทศกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการนำผลการนิเทศกำกับติดตามมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, น. 25) เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา

สถานศึกษามีภารกิจหลักที่สำคัญ คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทั้งด้านทักษะความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่จะให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่คาดหวังของหลักสูตร ซึ่งการศึกษาในปัจจุบันและอนาคตจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายใหม่ โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนาเอกลักษณ์ของการเป็นพลเมืองระดับชาติและระดับโลกที่มีความรับผิดชอบและมีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่จำเป็น ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงมีความสำคัญต่อการบริหารงานในสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการมีเป้าหมายคือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีคุณธรรมจริยธรรมตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นพลเมืองดีสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (จิตติมา วรรณศรี, 2557, น. 3) งานวิชาการในปัจจุบันมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว จึงทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำกันทางด้านวิชาการระหว่างสถานศึกษาในเมืองกับชนบทที่เห็นได้อย่างชัดเจน ดังนั้นหากงานวิชาการของโรงเรียนในด้านใดไม่มีคุณภาพจะส่งผลต่อผู้เรียนด้วย (สันติ บุญภิรมย์, 2552, น. 13)

จากรายงานประจำปี 2563 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (NT) พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมความสามารถทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษาไทย ของเขตพื้นที่ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของสพฐ. คิดเป็นร้อยละ 1.51 และต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศ คิดเป็นร้อยละ 1.39

ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่มีผลการประเมินรวมทุกด้านอยู่ในระดับพอใช้ และมีนักเรียนที่อยู่ในระดับปรับปรุงด้านคณิตศาสตร์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.13 ด้านภาษาไทย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 9.81 และคะแนนรวมทั้ง 2 ด้าน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.36 ส่วนผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2562 พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการสอบ O-NET รวม 4 วิชา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของเขตพื้นที่การศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับสพฐ. คิดเป็นร้อยละ 1.43 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศ พบว่า ค่าเฉลี่ยของเขตพื้นที่การศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศเป็นร้อยละ 3.24 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3, 2563, น. 25-27)

การบริหารงานด้านวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากงานด้านวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา ส่วนงานบริหารด้านอื่น ๆ ก็มีความสำคัญแต่ก็เป็นเพียงส่วนประกอบในการสนับสนุนให้งานด้านวิชาการของสถานศึกษาดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นลำดับแรก ๆ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรที่จะมีความรู้ความสามารถ และทักษะที่จะสามารถทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สุณิสรา แพทย์พิพัฒน์ (2564, น. 10-11) กล่าวว่า ความรู้ความสามารถด้านศักยภาพ ความชำนาญของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งการใช้ศาสตร์และศิลป์ ซึ่งจะต้องใช้ทักษะการบริหารงานหลายด้านมาประกอบกัน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นของผู้บริหารที่จะทำให้บริหารงานได้ประสบความสำเร็จมีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง และเกิดประสิทธิผลในสถานศึกษา สอดคล้องกับ สุพรรณษา ไตรรัตน์ (2562, น. 117) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องทำตัวเป็นผู้จุดประกายความคิดในการพัฒนาคุณภาพงานในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้ ต้องอาศัยบุคลากรที่ทำหน้าที่ ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำกล้าเปลี่ยนแปลง กล้าตัดสินใจ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร และมีความรู้วิชาชีพ โดยเฉพาะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารต้องเป็นทั้งนักบริหาร นักวิชาการ นักจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ได้ผลิตผลที่ดีเลิศ จึงเป็นแนวทางการปฏิรูปเพื่อนำไปสู่ผู้บริหารที่อยู่ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับมณีนีรัตน์ คำจำปา (2558) พบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก และสอดคล้องกับอุษา แซ่เตียว (2559) พบว่า ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง จากปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อ

การใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับนำไปพัฒนาทักษะของตนเองในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับนำไปวางแผนพัฒนาปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารการศึกษาหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สำหรับนำไปวางแผนพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดำรงตำแหน่งแล้วหรือกำลังจะได้รับการแต่งตั้งเพื่อนำไปพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้แก่ผู้มีความประสงค์ที่จะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไปประยุกต์ใช้พัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติพร้อมที่จะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 ทักษะ คือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ และ

ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ วิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการหลายคน และได้้นำแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยของนักวิชาการจำนวน 12 คน ซึ่งมีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตรงกัน ได้แก่ Wagner (2008); Areti Chalkiadaki (2018, p.5); Alena Juvova and Froukje Bakker (2015, p. 10); สมาคมแห่งชาติของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (NASSP) (2013, p.43 อ้างถึงใน อนิรุทธิ์ อมรแก้ว, 2561, น. 32-33); Besenski, M (2013 อ้างถึงในวิโรจน์ สารรัตนะ, 2556, น. 75); Linda Darling-Hammond (อ้างถึงในวิโรจน์ สารรัตนะ, 2556 น. 75-77); ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2557, น. 55-60); แพรดาว สอนองพันธ์ (2557, น. 6-9); ไกรศร เจียมทอง (2561, น. 9-10); มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, น. 16-17); ปัทมพร พงษ์เพชร (2561, น. 9) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562, น. 25) โดยใช้เกณฑ์ในการสังเคราะห์ที่ระดับความถี่ ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศและแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน วิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการจำนวน 4 คน ซึ่งมีขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตรงกัน ได้แก่ กมล ภูประเสริฐ (2545, น. 9-16); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 6-7); ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 3-5) และจิตติมา วรณศรี (2557, น. 6) โดยใช้เกณฑ์ในการสังเคราะห์แบบยูเนียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 163 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 103 โรงเรียน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น.43) และเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณเทียบบัญญัติไตรยางศ์และวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ตามสัดส่วนของโรงเรียนในแต่ละอำเภอ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 206 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 103 คน และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 103 คน ซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2564

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 ทักษะ ดังนี้

3.1.1 ทักษะการสื่อสาร

3.1.2 ทักษะการทำงานเป็นทีม

3.1.3 ทักษะการแก้ปัญหา

3.1.4 ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์

3.1.5 ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร

3.2 ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

2. **หัวหน้าฝ่ายวิชาการ** หมายถึง ครูที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือครูที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

3. **สถานศึกษา** หมายถึง โรงเรียนของรัฐที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

4. **สำนักงานเขตพื้นที่** หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

5. **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21** หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษา โดยมีลักษณะที่โดดเด่นในการปฏิบัติงาน โดยมีความรู้ ความชำนาญ และมีความคิดสร้างสรรค์ อีกทั้งยังมีศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานภายในสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 5 ทักษะ ดังนี้

5.1 **ทักษะการสื่อสาร** หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ด้วยภาษาพูดและภาษาเขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างน่าเชื่อถือ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย มอบหมายงานได้ชัดเจน สร้างความมุ่งมั่น ในการปฏิบัติงาน และสามารถเจรจาต่อรองนำเสนอความคิดได้ทั้งระหว่างบุคคล ระดับกลุ่ม และในที่สาธารณะได้อย่างมีอาชีพ

5.2 **ทักษะการทำงานเป็นทีม** หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเป็นได้ทั้งผู้นำ และผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ สนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเอง ส่งเสริมให้ครูในทีมมีความ

ไว้วางใจ ความสามัคคี มีบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้ครูในทีมร่วมกันแสดงความคิดเห็นและรับผิดชอบงานร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมแก้ปัญหาและผลักดันให้ครูทำงานโดยมีเป้าหมายเดียวกัน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายสำเร็จได้ด้วยดี สามารถบริหารงานสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสังคม รวมทั้งสร้างขวัญกำลังใจ ยกย่องชมเชย และอำนวยความสะดวกในการทำงาน

5.3 ทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ประสบการณ์ ข้อมูลสารสนเทศ มาวิเคราะห์สถานการณ์ ในการแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ มีการวางแผนในการแก้ปัญหา มีวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย พิจารณาดัดสินเลือกแนวคิดในการแก้ปัญหาได้ดีในสถานการณ์ที่กดดัน สามารถรับมือกับความยุ่งยากและซับซ้อนของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่น และมองเห็นปัญหาได้อย่างทะลุปรุโปร่ง อีกทั้งทำให้ครูรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาเพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหา

5.4 ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคิดวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา สถานการณ์ และหาสาเหตุของปัญหาได้อย่างรวดเร็ว สามารถตีความและแปลความหมายข้อมูลที่ซับซ้อนได้อย่างน่าเชื่อถือ เชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม บริหารงานยืดหยุ่นให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เปิดใจรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมงาน มาใช้ในการพัฒนาการทำงาน และส่งเสริมให้ครูคิดนอกกรอบได้อย่างสร้างสรรค์

5.5 ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยี ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจากหลากหลายแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้อย่างสร้างสรรค์ และมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียน นำเสนอผลงาน การพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลงานด้านงบประมาณ และด้านอื่น ๆ ใช้เครือข่ายเทคโนโลยีในการบริหารจัดการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถเรียกใช้งานได้ง่าย สะดวก รวดเร็วด้วยวิธีและช่องทางที่หลากหลาย สนับสนุนให้มีเว็บไซต์และการเข้าถึงโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสาร เพื่อความสะดวกรวดเร็ว ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษา ข้อมูลข่าวสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ และผลงานของสถานศึกษาสู่ชุมชน ได้อย่างต่อเนื่อง

6. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การร่วมมือกันของกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยมีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ การปรับปรุง และการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจงานวิชาการอย่างแท้จริง รวมทั้งพัฒนางานวิชาการให้ทันสมัยสอดคล้องกับการจัดการศึกษา

ในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กระทั่งได้รับการยอมรับจากชุมชน สังคม และองค์กรภายนอก โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และบรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้

6.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์และความสามารถในการทำงานเกี่ยวกับวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มีความสามารถในการกำหนดวัตถุประสงค์ ทิศทางของการบริหารงานวิชาการ โดยร่วมมือกับคณะครู ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับบริบททางสังคม ส่งเสริมการใช้หลักสูตรโดยให้ครู ทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ แผนปฏิบัติงานวิชาการ บันทึกการสอน ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ทำให้งานวิชาการไปสู่ความเป็นเลิศ

6.2 ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา มีกระบวนการพัฒนาและประเมินคุณภาพผู้เรียนตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน จากการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินที่ดำเนินการตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละวัย โดยคำนึงถึง ความรู้ ความสามารถของผู้เรียน มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ส่งเสริมให้มีการกำหนดตัวชี้วัดของมาตรฐานสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร อีกทั้งยังส่งเสริมให้ครูวางแผนพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ตัดสินผลการเรียนรู้จากข้อมูลที่ได้ทั้งจุดเด่นและจุดด้อย

6.3 ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้พัฒนาครู คุณภาพงานวิชาการ และผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา ด้วยการแสวงหาความจริงที่ทดลองเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของผู้เรียนและครู รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

6.4 ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนจัดทำและพัฒนาขึ้นเองหรือปรับปรุงเลือกใช้จากสื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และมีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เพียงพอ

ต่อการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน อีกทั้งส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษา ภายนอกสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

6.5 ด้านการนิเทศและแนะแนวการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ช่วยเหลือแนะนำครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ มุ่งให้ครูได้ปรับปรุงวิธีการสอนและจัดกิจกรรมอื่นควบคู่ไปด้วย ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งเชื่อมโยงงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน รวมไปถึงประสานงานด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น

6.6 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการจำเป็น และเป้าหมายของสถานศึกษา โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นชอบ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาพร้อมกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดทำขึ้นเองภายในสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงการทำงานในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อีกทั้งมีการจัดเก็บฐานข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ถูกต้องอย่างเป็นระบบ

6.7 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ ประสานความร่วมมือวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทุกด้าน ส่งเสริมให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา สร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า ผู้ปกครองและปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน รวมถึงส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

2. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างน้อย 1 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. บริบททั่วไปของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
 - 1.1 ข้อมูลพื้นฐาน
 - 1.2 ทิศทางการพัฒนาการศึกษา
2. หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
 - 2.1 ความหมายของทักษะ
 - 2.2 ความหมายของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.3 ความสำคัญของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.4 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
3. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
 - 3.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 3.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 3.3 แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารงานวิชาการ
 - 3.4 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

บริบททั่วไปของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 (2563, น. 1) มีหน้าที่บริหาร การจัดการศึกษา โดยมีพื้นที่ความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอวัดโบสถ์ อำเภอพรหมพิราม อำเภอชาติตระการ และอำเภอนครไทย

มีเนื้อที่ประมาณ 5,837 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ตอนเหนือเป็นป่าเขา และที่ลาดชันเชิงเขา ประมาณร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งมีความห่างไกลและทุรกันดาร การคมนาคมในฤดูฝน ไม่สะดวก ถนนบางสายถูกตัดขาด เนื่องจากน้ำท่วม โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ	จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดเลย และประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศใต้	ติดกับ	อำเภอเมือง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
ทิศตะวันออก	ติดกับ	จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดเลย และประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศตะวันตก	ติดกับ	อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 (2563, น. 4) มีโรงเรียน ในสังกัด ในปีการศึกษา 2563 (20 กรกฎาคม 2563) ในความรับผิดชอบ จำนวน 163 โรงเรียน โดยแบ่งตามอำเภอต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. อำเภอวัดโบสถ์	จำนวน 26 โรงเรียน
2. อำเภอพรหมพิราม	จำนวน 51 โรงเรียน
3. อำเภอนครไทย	จำนวน 57 โรงเรียน
4. อำเภอชาติตระการ	จำนวน 29 โรงเรียน

ประชาชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม เช่น การทำนาขั้นบันได และมีวัฒนธรรมทางภาษาที่แตกต่างกัน เช่น ภาษาไทยกลาง ภาษาไทยอีสาน ภาษาชาวเขาเผ่าม้ง และมีประเพณีท้องถิ่นที่หลากหลาย เช่น ประเพณีปักธงชัย บุญพระเวส (บุญผะเหวด) ซึ่งจากการที่มีประเพณีที่แตกต่างกันทำให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

ทิศทางการพัฒนาการศึกษา

ทิศทางในการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 (2563, น. 22) มีดังนี้

วิสัยทัศน์

มีนวัตกรรมการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาในวิถีใหม่ (NEW NORMAL) นักเรียนมีสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม และใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) และวิจัยเป็นฐาน
2. ส่งเสริมสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา มีคุณภาพ สร้างโอกาส สร้างความปลอดภัย
3. เพิ่มศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการเรียนรู้รองรับการเปลี่ยนแปลง
4. เร่งการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน ทักษะการเรียนรู้ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี สร้างนวัตกรรมเพื่อรองรับวิถีใหม่ (NEW NORMAL)
5. เสริมสร้างการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

เป้าประสงค์

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน
2. นักเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม ทั้งถึง และปลอดภัยทุกด้าน
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีศักยภาพการจัดการเรียนรู้ รองรับ การเปลี่ยนแปลง
4. นักเรียนมีทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน ทักษะการเรียนรู้ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี สร้างนวัตกรรมตามวิถีใหม่ (NEW NORMAL)
5. นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบบริหารจัดการ โดยใช้พื้นที่เป็นฐาน

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ รองรับรับการเปลี่ยนแปลง

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

รูปแบบ แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

เพื่อให้การบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อตอบสนองวิสัยทัศน์และพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษา ตามนโยบายของรัฐบาลและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จึงได้กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการ "3S² 5P SMART Model"

เพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคประเทศไทย 4.0 มาเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เป็นแนวทางเดียว เพื่อส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ห้องเรียน และโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีตัวชี้วัดของ 5 STMRT คือ SMART Students, SMART Teachers, SMART Directors, SMART Classrooms และ SMART Schools ดังนี้

1. SMART Students

- 1.1 นักเรียนระดับปฐมวัยมีทักษะการคิดเบื้องต้น
- 1.2 นักเรียนมีทักษะการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ
- 1.3 นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 1.4 นักเรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพที่เหมาะสมตามช่วงวัย
- 1.5 นักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมตามช่วงวัย
- 1.6 นักเรียนมีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาไปสู่การสร้างนวัตกรรม
- 1.7 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามค่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด
- 1.8 นักเรียนดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และมีความปลอดภัย
- 1.9 นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

2. SMART Teachers

- 2.1 ครูต้องมีจิตวิญญาณของความเป็นครู (ครูรักเด็กปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามคุณธรรมแต่รักครู) อัตลักษณ์ของโรงเรียน
- 2.2 ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning ที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21)
- 2.3 ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
- 2.4 ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลนักเรียนและนำผลมาพัฒนานักเรียนอย่างเป็นระบบ
- 2.5 มีการวิเคราะห์นักเรียนรายบุคคล คัดกรองนักเรียนและจัดกิจกรรมช่วยเหลือตามแก่นักเรียนตามความเหมาะสม

3. SMART Directors

- 3.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล
- 3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการนิเทศภายใน

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

3.4 ผู้บริหารสถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน และมีนวัตกรรมทางการบริหาร

3.5 ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริม ประสานความร่วมมือของเครือข่าย ชุมชนและหน่วยงาน อื่น ๆ

4. SMART Classrooms

4.1 ห้องเรียนเชิงบวก ดังนี้

4.1.1 ห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการถูกสุขลักษณะ เป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม ปลอดภัย

4.1.2 ห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการ มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกในชั้นเรียนเพียงพอและพร้อมใช้งาน

4.1.3 ห้องเรียนต้องมีครูดี มีวิธีการ/กิจกรรมเสริมแรงให้นักเรียนมีความมั่นใจในการพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ

4.1.4 ห้องเรียนมีการรักษาระเบียบวินัยในชั้นเรียน

4.1.5 ห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการมีบรรยากาศอบอุ่นเป็นกัลยาณมิตร ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน

4.1.6 ห้องเรียนมีข้อมูลสารสนเทศนักเรียนรายบุคคล

5. SMART Schools & Office

5.1 SMART Schools

5.1.1 โรงเรียนน่าอยู่มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ เอื้อต่อการเรียนรู้และมีมาตรการรักษาความปลอดภัยทุกด้าน

5.1.2 โรงเรียนมีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง

5.1.3 โรงเรียนมีการจัดการศึกษาในวิถีใหม่ (NEW NORMAL) ผ่านช่องทางที่หลากหลาย ได้แก่ On-Site, Online ผ่าน office แพลตฟอร์ม DEEP

5.2 SMART Office

5.2.1 รูปแบบการบริการรวดเร็ว ชัดเจน เป็นระบบ ครบวงจร

5.2.2 บุคลากรยิ้มแย้มแจ่มใส เต็มใจให้บริการด้วยความเป็นกัลยาณมิตร

5.2.3 การบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล

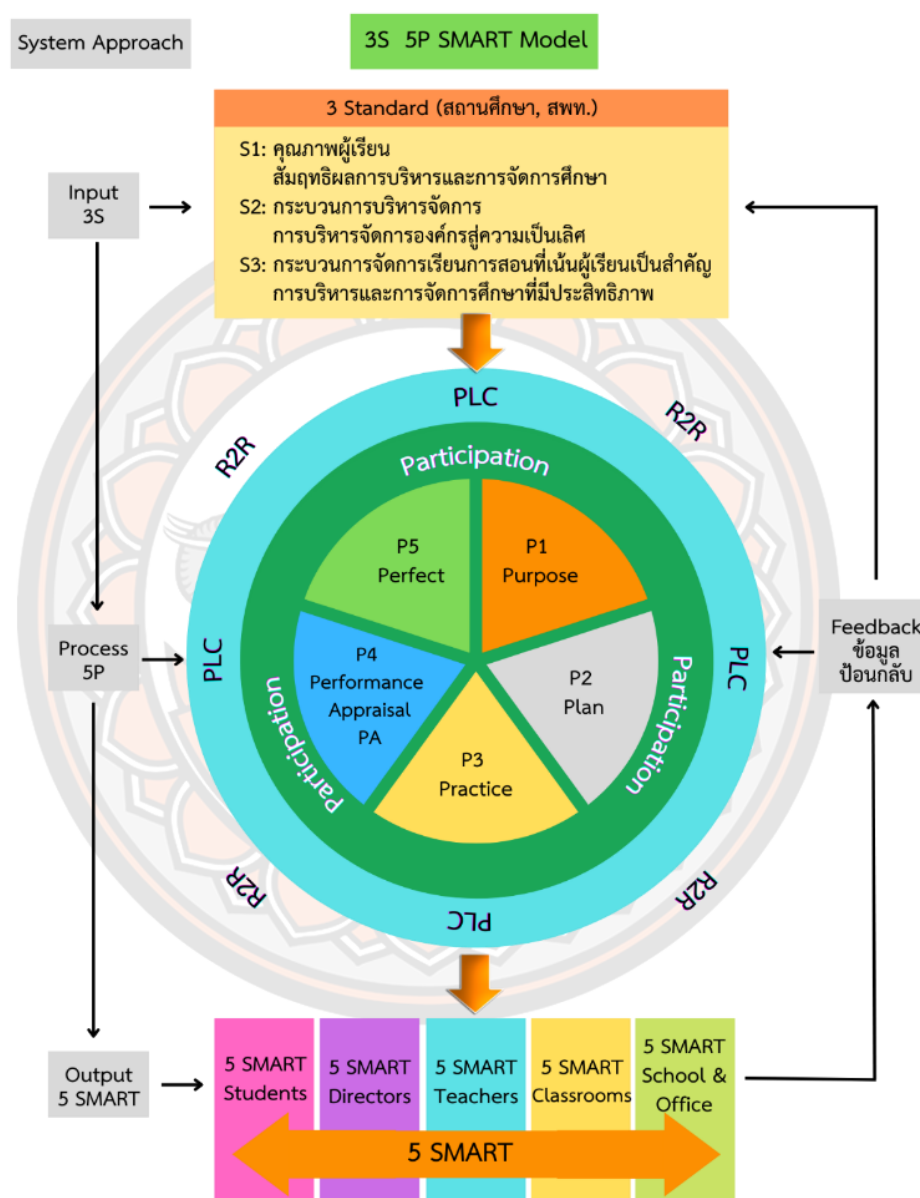
5.2.4 สำนักงานแห่งนวัตกรรมยุคใหม่ ใช้ระบบ ICT ทำงานได้ทุกที่ทุกเวลา

5.2.5 ใช้การวิจัยและพัฒนาในการขับเคลื่อนคุณภาพ

5.2.6 การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเชิงบูรณาการ

5.2.7 การกำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานอย่างเป็นระบบ

5.2.8 สำนักงานทันสมัย ปลอดภัย น่าอยู่

ภาพ 1 3S² 5P SMART Model

(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3, 2564)

หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ความหมายของทักษะ

Cambridge University Press (2015, p. 370) กล่าวว่า ทักษะ (skill) หมายถึง ความสามารถเฉพาะในการทำบางสิ่งบางอย่างที่พัฒนาผ่านการฝึกอบรมและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในงาน

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558, น. 32) ได้ให้ความหมายว่า ทักษะ หมายถึง ความชำนาญ เชี่ยวชาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นทักษะด้านร่างกาย สติปัญญา หรือสังคม ที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝน หรือการกระทำบ่อย

ศรัญญา น้อยพิมาย (2562, น. 30) ทักษะ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติงานด้วยความชำนาญ เชี่ยวชาญ คล่องแคล่ว ว่องไว ถูกต้อง และเหมาะสม ทางด้านร่างกาย สติปัญญา หรือสังคม จนเป็นที่ยอมรับ ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานในองค์การเกิดประสิทธิภาพและประสพผลสำเร็จ

สรุปได้ว่า ทักษะ หมายถึง ความสามารถเฉพาะของแต่ละบุคคลในการปฏิบัติงานนั้น ๆ ได้อย่างชำนาญ ซึ่งเกิดจากการพัฒนาฝึกอบรมและประสบการณ์ ส่งผลให้งานนั้นบรรลุเป้าหมาย

ความหมายของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ชัยยนต์ เพาพาน (2558 อ้างถึงในปัทมพร พงษ์เพชร, 2561, น. 44) กล่าวว่า ทักษะผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ผู้บริหารต้องมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรมและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถตอบสนองต่อการแข่งขัน และทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

นริศสรา บุญสอาด (2563, น. 21) กล่าวว่า ทักษะผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการปฏิบัติงานด้วยความรู้ ความชำนาญ เชี่ยวชาญ ริเริ่มสร้างสรรค์บริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อการแข่งขัน ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป และนำพาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา

เมธพร ชีวชาภรณ์ (2563, น. 6) กล่าวว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การปฏิบัติตนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ มีความรู้ความชำนาญ มีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างถูกต้องรวดเร็ว

สรุปได้ว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษา โดยมีลักษณะที่โดดเด่นในการปฏิบัติงาน โดยมีความรู้ ความชำนาญ และมีความคิดสร้างสรรค์ อีกทั้งมีศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานภายในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา

ชัยยนต์ เพาพาน (2558 อ้างถึงในปัทมพร พงษ์เพชร, 2561, น. 45) กล่าวว่า ทักษะการบริหารมีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะที่โดดเด่น ทักษะ และประสบการณ์การบริหาร เพื่อให้พัฒนาสถานศึกษามีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อใช้ในการกำหนด ยุทธศาสตร์และนำไปสู่การปฏิบัติในอนาคตจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของนักวิชาการ ทั้งในและต่างประเทศ

สุณิสา แพทย์พิพัฒน์ (2564, น. 10-11) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นความรู้ความสามารถด้านศักยภาพ ความชำนาญของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งการใช้ศาสตร์และศิลป์ ซึ่งจะต้องใช้ทักษะการบริหารงานหลายด้านมาประกอบกัน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นของผู้บริหารที่จะทำให้บริหารงานได้ประสบความสำเร็จมีประสิทธิภาพ อย่างดียิ่ง และเกิดประสิทธิผลในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะ ของตนเอง เพื่อให้สถานศึกษานั้นมีความทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จ

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

Tony Wagner (2008) กล่าวว่า ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่จะพัฒนาและส่งเสริมการศึกษา ดังนี้

1. การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)
2. การทำงานร่วมกันในเครือข่ายและการเป็นผู้นำโดยการโน้มน้าว (Collaboration across Networks and Leading by Influence)
3. ความคล่องตัวและความสามารถในการปรับตัว (Agility and Adaptability)
4. ความคิดริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการ (Initiative and Entrepreneurship)
5. การสื่อสารด้วยวาจาและภาษาเขียน (Effective Oral and Written Communication)
6. การเข้าถึงและวิเคราะห์ข้อมูล (Accessing and Analyzing Information)
7. ความอยากรู้อยากเห็นและจินตนาการ (Curiosity and Imagination)

Areti Chalkiadaki (2018, p. 5) กล่าวว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะดังต่อไปนี้

1. ความรู้พื้นฐานในยุคดิจิทัล (Digital age literacy) หมายถึง การรู้เท่าทันในยุคดิจิทัล โดยใช้พื้นฐานวิทยาศาสตร์เป็นฐาน ทั้งในและต่างประเทศ ไตร่ตรองข้อมูลจากการใช้เทคโนโลยีและใช้ให้เหมาะสม วิสัยทัศน์ ความสำเร็จทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่หลากหลายและความตระหนักทั่วโลก

2. การคิดเชิงนวัตกรรมสร้างสรรค์ (Inventive thinking) หมายถึง การปรับตัวให้เข้ากับความซับซ้อนในโลกนี้ อีกทั้งมีความใฝ่รู้ ความคิดสร้างสรรค์ ใช้เหตุผลในการกระทำสิ่งใดให้ถูกต้อง ยอมรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้

3. การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (Effective communication) หมายถึง การสื่อสารเชิงโต้ตอบกับบุคคลที่ทำงานด้วยการใช้การสื่อสารที่สามารถเข้าใจซึ่งกันและกันได้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานร่วมกัน มีความรับผิดชอบส่วนบุคคล สังคม และพลเมือง

4. การมีผลิตภาพที่สูง (High productivity) หมายถึง การจัดลำดับความสำคัญ มีการวางแผนในการทำงานและการจัดการผลลัพธ์ให้ประสบความสำเร็จ สามารถใช้เครื่องมือในโลกแห่งความเป็นจริงอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการผลิตผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่เกี่ยวข้อง

Alena Juvova and Froukje Bakker (2015, p. 10) กล่าวว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะดังต่อไปนี้

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) หมายถึง การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา เช่น วิเคราะห์และประเมินหลักฐาน ข้อโต้แย้ง ข้อเรียกร้อง และความเชื่ออย่างมีประสิทธิภาพ แก้ปัญหาที่ไม่คุ้นเคยประเภทต่างๆ ทั้งในรูปแบบทั่วไปและรูปแบบใหม่ การทำงานร่วมกัน เช่น แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและให้เกียรติกับทีมที่หลากหลายความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เช่น ใช้เทคนิคการสร้างสรรค์ความคิดที่หลากหลายเพื่อสร้างแนวคิดใหม่และคุ้มค่า

2. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information, Media, and Technology Skills) หมายถึง การรู้สารสนเทศ เช่น การเข้าถึงและประเมินข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณและความสามารถ จัดการการไหลของข้อมูลจากแหล่งต่างๆ มากมาย การรู้เท่าทันสื่อ เช่น เข้าใจทั้งวิธีการและเหตุผลที่สร้างข้อความของสื่อ สร้างผลิตภัณฑ์สื่อโดยการทำความเข้าใจและใช้เครื่องมือ การสร้างสื่อ ลักษณะและข้อตกลงที่เหมาะสมที่สุด ICT (สารสนเทศ การสื่อสาร และเทคโนโลยี) การรู้หนังสือ เช่น ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการวิจัย จัดระเบียบ ประเมิน และสื่อสารข้อมูล

3. ทักษะชีวิตและอาชีพ (Life and Career Skills) หมายถึง มีความยืดหยุ่นและการปรับตัวในการทำงาน ริเริ่มการปฐมนิเทศด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ รวมถึงมีภาวะผู้นำ

สมาคมแห่งชาติของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (NASSP) (2013, p. 43 อ้างถึงใน อนิรุทธิ์ อมรแก้ว, 2561, น. 32-33) กล่าวว่า ทักษะการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญและส่งผลดีต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มี 10 ทักษะ ได้แก่

1. ทักษะการทำงานเป็นทีม (teamwork skill)
2. ทักษะการแก้ปัญหา (problem solving skill)
3. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ (critical thinking and creativity skill)
4. ทักษะด้านการสื่อสาร (communication skill)
5. ทักษะด้านนวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ (learning innovation skill)
6. ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล (digital literacy skills)
7. ทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร (setting instructional direction skill)
8. ทักษะการเรียนรู้ได้เร็ว (sensitivity skill)
9. ทักษะการพิจารณาตัดสินใจ (adjustment skill)
10. ทักษะมุ่งผลสัมฤทธิ์ (results orientation skill)

Besenski, M (2013 อ้างถึงในวิโรจน์ สารรัตนะ, 2556, น. 75) กล่าวว่า ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 มีทักษะที่สำคัญในการใช้บริหารงานต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลภายนอกให้การยอมรับและมั่นใจในสภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษาให้เป็นมาตรฐานสากล ซึ่งผู้บริหารคนเดียวไม่สามารถทำให้ภารกิจงานที่มากมายนี้บรรลุผลได้ โดยใช้ทักษะต่อไปนี้

1. ทักษะการสร้างทีมงาน (Team building skill)
2. ทักษะการบริหารจัดการความขัดแย้ง (Conflict management skill)

Linda Darling-Hammond (อ้างถึงในวิโรจน์ สารรัตนะ, 2556, น. 75-77) กล่าวว่า "ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพสูงไม่เพียงแต่เกิดแต่ยังสามารถพัฒนาขึ้นได้" ต้องฝึกฝนและพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการบริหารเพื่อให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่

1. คาดหวังสูง (High expectations) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์จะมุ่งมั่นเพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ โดยจัดการเรียนด้วยหลักสูตรที่มีลักษณะเข้มงวด (Rigorous curriculum) ให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งสนับสนุนผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถเพื่อความก้าวหน้าหรือกับรายวิชาที่ไม่คุ้นเคย เพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาในระดับวิทยาลัยและการศึกษาต่อเนื่องอย่างจริงจัง
2. ให้ความสำคัญกับจุดมุ่งหมายพื้นฐาน (A focus on the fundamentals) การเรียนรู้เป็นจุดมุ่งหมายพื้นฐานที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้เรียนโดยมีสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ (Learning) เพื่อให้การศึกษารับรู้เป้าหมาย

3. ความสามารถพิเศษในการแก้ปัญหาแบบร่วมมือ (A talent for collaborative problem solving) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและทางเลือกใหม่ ๆ มาใช้ร่วมกันกับบุคลากรทุกระดับ เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในสถานศึกษาและนำพาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

4. จิตนวัตกรรม (An inventive mind) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาในเรื่องต่าง ๆ เช่น การพัฒนาหลักสูตร การวัดผล ประเมินผล การประเมินงานอื่น ๆ จนเป็นที่ยอมรับทางด้านเทคโนโลยี

5. ความสามารถในการแปลความข้อมูล (The ability to read data's story) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคิด วิเคราะห์ ตีความ และแปลความข้อมูลได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา นำไปใช้และประเมินผลเพื่อวัดผลสำเร็จ

ชัยเสกฐ์ พรหมศรี (2557, น. 55-60) กล่าวว่า การศึกษาของ Center of Creative Leadership (CCL) ความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการฝึกฝนทักษะที่สำคัญหลายประการ จากการสำรวจผู้บริหารและผู้จัดการในประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวน 36,000 คน ของ Center for Creative Leadership (CCL) เมื่อปี 2005 พบว่า ทักษะหรือปัจจัยที่สำคัญต่อความเป็นผู้นำ มี 8 ประการ โดยผู้บริหารส่วนใหญ่ในองค์กรทุกระดับได้เห็นพ้องต้องกันว่าทักษะทั้ง 8 ประการนี้เป็นหัวใจสำคัญต่อการสร้างควมมีประสิทธิภาพในการทำงาน ทักษะสำคัญทั้ง 8 ประการประกอบไปด้วย

1. การบริหารพนักงาน (Leading Employees) จากการสำรวจมุมมองผู้บริหารที่มีต่อทักษะที่สำคัญต่อการเป็นผู้นำปรากฏว่า คุณสมบัติเรื่องการบริหารพนักงานได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพราะ ทักษะทางด้านการบริหารงานเกี่ยวข้องกับความสามารถในการนำและสร้างแรงจูงใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชารวมถึงการใช้อำนาจอย่างเหมาะสมและช่วยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพในการนำหรือบริหารพนักงานมีความสามารถในการมอบหมายงานอย่างมีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน โดยเปิดโอกาสให้พนักงานได้เจริญเติบโตในหน้าที่การงาน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของตน และมุ่งมั่นที่จะจ้างคนเก่งเข้ามาทำงานกับองค์กร

2. ความฉลาดเฉียบแหลม (Resourcefulness) ผู้บริหารที่ฉลาดหลักแหลมคือผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพเพราะผู้นำที่มีทักษะทางด้านนี้เป็นคนที่มีความยืดหยุ่นและมองสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างทะลุปรุโปร่ง นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่สามารถคิดในเชิงกลยุทธ์ และตัดสินใจแก้ปัญหาได้ดีในสภาวะการณ์ที่กดดัน ทั้งต้องมีทักษะความฉลาดหลักแหลม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีตำแหน่งสูงขึ้นเพื่อจะรับมือกับความยุ่งยากและซับซ้อนขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความกล้าตัดสินใจ (Decisiveness) ทักษะประการสำคัญของการเป็นผู้บริหารสมัยใหม่ คือ ความสามารถในการตัดสินใจทราบว่าเวลาไหนควรทำอะไร เมื่อไหร่และอย่างไร โดยกล้าที่จะเสี่ยงและรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจที่เกิดขึ้น

4. การจัดการการเปลี่ยนแปลง (Managing Change) ทักษะที่สำคัญอีกประการของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพคือความสามารถในการนำพาองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลง และเอาชนะการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงในองค์กรได้เพราะการที่องค์กรไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาหมายถึงการถดถอยหลัง

5. ความตรงไปตรงมาและใจเย็น (Straightforwardness and Composure) ที่มีประสิทธิภาพต้องเป็นคนตรงไปตรงมา มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนทำในสถานการณ์ที่ซับซ้อนหรืออยู่ในช่วงวิกฤติ ผู้บริหารต้องแสดงออกให้เห็นถึงความใจเย็นหรือความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนได้เป็นอย่างดี โดยไม่กล่าวโทษหรือตำหนิผู้อื่นสำหรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น

6. สร้างความสัมพันธ์และพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Building and Mending Relationships) ผู้บริหารที่ไม่ทราบเรื่องการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานระหว่างตนเองและพนักงาน ก็ไม่สามารถที่จะผลักดันหรือทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุดคือการทำงานร่วมกันเป็นทีม

7. ทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วง (Doing Whatever It Takes) บุคคลที่จะก้าวขึ้นเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพได้จะต้องมีทักษะเรื่องของการทำสิ่งต่าง ๆ ให้เสร็จสิ้น ไม่ว่าจะมีการต่อต้านจากพนักงาน หรืออุปสรรคใด ๆ ก็ตาม โดยทำอย่างเต็มกำลังความสามารถและไม่ย่อท้อ

8. การใช้รูปแบบของการจัดการแบบมีส่วนร่วม (Employing Participative Management Style) ผู้บริหารที่มีทักษะทางด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วมที่ดีจะใช้ทักษะการฟังที่มีประสิทธิภาพและการสื่อสารเพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมกับบุคคลอื่นในองค์กร สร้างความเห็นที่สอดคล้องกัน (Consensus) และกระตุ้นการตัดสินใจให้เกิดขึ้น

แพรวดา สอนองผัน (2557, น. 6-9) กล่าวว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 11 ทักษะ คือ

1. ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) หมายถึง มีเทคนิคการคิดเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารแบบร่วมมือ ช่วยกันระดมความคิดในการวางแผนกำหนดนโยบายและทิศทางของสถานศึกษา ใช้ข้อมูลพื้นฐานสารสนเทศที่มีตัดสินใจได้อย่างชัดเจน มอบหมายต่าง ๆ ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างดี นอกจากนี้มีวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจ สามารถใช้สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว

2. ทักษะด้านมนุษย (Human Skills) หมายถึง การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นกันเอง และทำงานร่วมกับผู้ร่วมงานทุกระดับ ทำงานแบบร่วมมือโดยเป็นประชาธิปไตย เข้าใจความแตกต่างของวัฒนธรรมหรือพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีความยืดหยุ่น ยอมรับฟัง

ความคิดเห็นที่แตกต่าง มีมุมมองที่ดีต่อโลกทัศน์ใหม่ ๆ และนำมาบูรณาการอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและให้ความร่วมมือกับชุมชน สังคมโดยรอบและเครือข่ายภายนอกองค์กร ได้อย่างต่อเนื่อง

3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) หมายถึง ความรู้รอบด้านในการ จัดโครงสร้างหน้าที่ ภารกิจขององค์กรได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละคน การจัด การศึกษา ทั้งแนวนโยบายการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษา ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกที่จะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษา มีความสามารถในการมองจากส่วนย่อยไปหา ส่วนรวมได้อย่างชัดเจน ทั้งภาพรวม ความสัมพันธ์ ผลกระทบส่วนต่าง ๆ ขององค์กร สามารถกำหนด ทิศทาง วิสัยทัศน์ เป้าหมาย กลยุทธ์ ได้กว้างไกลและชัดเจน

4. ทักษะด้านการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional Skills) หมายถึง การมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เข้าใจในหลักสูตรและมีหลักสูตรที่เป็นอัตลักษณ์เหมาะสมกับ บริบทและความต้องการของชุมชน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีตารางการนิเทศและ นิเทศอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง อีกทั้งส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิจัยทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน รายบุคคลและพัฒนาทักษะที่จำเป็น มีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัยที่เพียงพอและสามารถ เรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาให้แก่ผู้เรียน

5. ทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา ความต้องการ และเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วน ใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม แปลความของข้อมูลได้น่าเชื่อถือ คิดนอกกรอบและแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการ ที่หลายหลายอย่างสร้างสรรค์ก่อให้เกิดความร่วมมือกับทุกภาคส่วน

6. ทักษะด้านการบริหาร (Administrative Skills) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ บริหารงานต่าง ๆ พร้อมทั้งปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและสามารถบริหาร ทรัพยากร งบประมาณตามโครงการ กิจกรรม และทรัพยากรอื่น ๆ ได้ตามแผนที่วางไว้ได้อย่างเป็น ระบบ ถูกต้อง สามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและจัดชุมชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง ในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ทักษะด้านการวางแผน (Planning Skills) หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจในการ วางแผน สามารถวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติการสถานศึกษา แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ร่วมกันทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างมียุทธศาสตร์ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่จะทำให้ สถานศึกษาประสบความสำเร็จ สามารถจัดทำปฏิทินกิจกรรม การดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ แบ่งภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ และจัดลำดับความสำคัญของภาระงานได้อย่างชัดเจน อีกทั้ง สามารถนำแผนที่วางไว้ไปสู่การปฏิบัติและก่อให้เกิดผลดีทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้อย่างแท้จริง

8. ทักษะด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication skills)

หมายถึง ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน และสรุปได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถเจรจา เพื่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงาน โดยใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้เป็นอย่างดี เป็นผู้นำการ ประชุม นำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมีอาชีพ รวมทั้งสามารถเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผลงาน ผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ไปสู่ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภายนอกอย่างต่อเนื่องและวิธีการ ที่หลากหลาย

9. ทักษะด้านการประเมิน (Evaluative Skills) หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจ

ในหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน สามารถประเมินความสำเร็จของกิจกรรมและโครงการของโรงเรียน และประเมินกิจกรรมหรือผลงาน ของครูผู้สอนอย่างเป็นกัลยาณมิตร โปร่งใส เป็นธรรม โดยสร้างเครื่องมือที่มีความตรงและความเที่ยง มีเกณฑ์ ตัวชี้วัดที่ชัดเจนครอบคลุมเนื้อหา สามารถประเมินได้หลากหลายวิธีที่ตรวจสอบได้ เพื่อเป็น แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้น

10. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการบริหารจัดการ

(Information and Communication Technology Management Skills) หมายถึง ผู้บริหาร สามารถตัดสินใจจากการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจากหลายแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือ บริหารจัดการ จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ หมวดย่น นำมาใช้ง่ายสะดวกรวดเร็วทุกที่ทุกเวลา โดยใช้เทคโนโลยีได้อย่าง สร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพในการสื่อสาร เผยแพร่ข้อมูล ผลงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาไปสู่ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรภายนอก และใช้เทคโนโลยีในการให้ผู้ปกครองมาเป็นส่วนหนึ่งในการจัด การศึกษาและการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์

11. ทักษะด้านการสร้างทีมงาน (Team Building Skills) หมายถึง ผู้บริหาร

ความสามารถสร้างความสามัคคี ความไว้วางใจ และบรรยากาศที่ดี ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน ร่วมกันทั้งในการคิด วิเคราะห์ แก้ไขปัญหา และรับผิดชอบร่วมกัน ให้ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของทีม เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดีและเหมาะสมกับสถานการณ์ สร้างคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมองค์กร ที่ดีในการปฏิบัติงาน สร้างขวัญกำลังใจ ยกย่องชมเชยและอำนวยความสะดวกในการทำงาน อีกทั้ง สนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองให้สามารถเป็นผู้นำได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำองค์กร ให้เป็นที่ยอมรับของสังคมได้เป็นอย่างดี

ไกรสร เจียมทอง (2561, น. 9-10) กล่าวว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 ทักษะ คือ

1. ทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสาร

ได้อย่างชัดเจน น่าเชื่อถือเข้าใจง่าย ทั้งการพูด การเขียน สามารถสรุปประเด็นได้ชัดเจน ถูกต้อง รัดกุม สามารถเจรจาต่อรองนำเสนอความคิดได้ทั้งระหว่างบุคคล ระดับกลุ่ม และในที่สาธารณะ

สื่อสารได้ทั้งภาษาไทยภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนอื่น ๆ รวมทั้งสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ชุมชนและองค์กรภายนอก ด้วยวิธีและช่องทางที่หลากหลายโดยอาศัยเทคโนโลยีในการสื่อสาร

2. ทักษะความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารสามารถคิดนอกกรอบคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ข้อมูลได้ อย่างรวดเร็ว วิเคราะห์สถานการณ์ หาสาเหตุของปัญหารวมทั้งสามารถตีความ และแปลความหมายข้อมูลที่ซับซ้อน ประเมินความสำคัญขององค์ประกอบและเชื่อมโยงข้อมูล ตัดสินใจได้อย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ

3. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่น โดยจะต้องเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ มีมนุษยสัมพันธ์สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล รู้จักการยืดหยุ่นเห็นคุณค่าให้เกียรติผู้อื่น สร้างบรรยากาศให้เกิดความเชื่อใจยอมรับซึ่งกันและกันรับฟังความคิดเห็น

4. ทักษะด้านเทคนิค หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา มีเทคนิค แนวคิด วิธีการ รวมไปถึงกระบวนการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน มีเทคนิคการคิดเชิงกลยุทธ์ การระดมทางความคิดซึ่งอาจก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ มีเทคนิคในการสื่อสารการนำเสนออย่างมืออาชีพ การมอบหมายงาน รวมไปถึงมีเทคนิคในการใช้เครื่องมือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ทันสมัย

5. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม คำสอนของหลักศาสนา มีจรรยาบรรณและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถสร้างความศรัทธาให้กับตนเอง ครู นักเรียน และบุคคลทั่วไป ยึดระบบธรรมาภิบาล

6. ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม หมายถึง ลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา กระบวนการของการปรับเปลี่ยนโอกาส ไปสู่แนวความคิดใหม่ ๆ ที่สามารถจะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลทั่วไปได้ เป็นการนำเอาข้อผิดพลาดมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาจนได้อย่างต่อเนื่อง แล้วนำเอานวัตกรรมมาสู่การปฏิบัติ

มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, น. 16-17) กล่าวว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้กลยุทธ์และกระบวนการในการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ทักษะ ดังนี้

1. ทักษะการสื่อสาร (communication skill) หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ซึ่งอาจจะใช้วิธีการที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของสถานการณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดการรับรู้ร่วมกันและมีปฏิกริยาตอบสนองต่อกัน ทำให้เกิดความร่วมมือ มีความชัดเจนในคำสั่งมอบหมายงาน สามารถเจรจาต่อรองโน้มน้าวและสร้างความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงการให้คำแนะนำหรือชี้แนะให้บุคลากรปฏิบัติตามได้อย่างโดดเด่น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

2. ทักษะการบริหารจัดการองค์การ (Skills in Organizational Management)

หมายถึง กระบวนการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อที่จะก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นการจัดระเบียบกิจกรรมต่าง ๆ มีการบริหารโครงการ กิจกรรม ทรัพยากร และสามารถประยุกต์การบริหารจัดการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต จัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและมอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

3. ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ (Critical and creative thinking skill)

หมายถึง กระบวนการทางสมองในการแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ สามารถเชื่อมโยงข้อมูลหรือสิ่งเร้าได้อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อย ๆ ไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม คิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ เป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้บุคลากรได้ริเริ่มความคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดผลดีในการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต

4. ทักษะทางเทคโนโลยี และการใช้ดิจิทัล (Technological and digital literacy skills)

หมายถึง การใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว สามารถนำเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้อย่างสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโดยการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ให้ภายนอกได้รับรู้ มีการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาองค์การให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

5. ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human relations skill) หมายถึง

ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่น เข้าใจความแตกต่างและความต้องการของแต่ละบุคคล มีวิธีการต่าง ๆ สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีความเข้าใจธรรมชาติพฤติกรรมของมนุษย์ สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล และเสริมสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันภายในสถานศึกษา ตลอดจนประสานงานและการให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงาน

ปัทมพร พงษ์เพชร (2561, น. 9) กล่าวว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 ทักษะ คือ

1. ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถ

พัฒนาสถานศึกษาเพื่อมุ่งสู่อนาคต มีการกำหนดทิศทางที่ชัดเจนสอดคล้องกับแนวนโยบายบริบทของสถานศึกษาบนพื้นฐานความเป็นไปได้ มีแนวทางการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรในสถานศึกษา มีความกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ เพื่อนำพาไปสู่เป้าหมาย

2. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถปรับตัวให้เข้า

กับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการทำงานสามารถปรับเปลี่ยน

แผนการปฏิบัติงานความเหมาะสม เปิดใจรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมงาน สร้างบรรยากาศในการสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และมีความคิดนอกกรอบคิดแปลกใหม่อยู่เสมอ

3. ทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ประสบการณ์ ข้อมูลสารสนเทศ มาวิเคราะห์สถานการณ์ ในการแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบมีการวางแผนในการแก้ปัญหามีประสิทธิภาพ ด้วยกระบวนการคิดในการแก้ปัญหา คิดค้นวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย พิจารณาตัดสินใจเลือกแนวคิดในการแก้ปัญหาให้ดีที่สุด

4. ทักษะการทำงานเป็นทีม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถให้ครูสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการวางแผนและรับผิดชอบงานร่วมกันครูมีเป้าหมายทิศทางเดียวกัน สามารถเป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม เปิดใจกว้างยอมรับความคิดเห็นต่างมีความเคารพให้เกียรติทีมงานและเห็นคุณค่าของบทบาทผู้ร่วมงาน มอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถ ให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวก งบประมาณ ทรัพยากร ให้คำปรึกษา และร่วมแก้ปัญหากระตุ้นให้ครูทำงานอย่างเต็มที่เต็มความสามารถ ร่วมกันสร้างผลงานให้บรรลุเป้าหมาย ตามภารกิจของโรงเรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการบริหารงานนำไปสู่ความสำเร็จ

5. ทักษะเทคโนโลยี นวัตกรรม ดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ให้เข้ากับยุคและสถานการณ์ มีเว็บไซต์ ไลน์ เฟซบุ๊ก ของสถานศึกษาเพื่อเพิ่มความสะดวกรวดเร็ว ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนนำเสนอผลงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมสถานศึกษา แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ประสบการณ์ และยังสามารถจัดเก็บข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562, น. 25) กล่าวว่า สมรรถนะการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวัดและประเมินผล และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3R 8C) คือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3R และ 8C

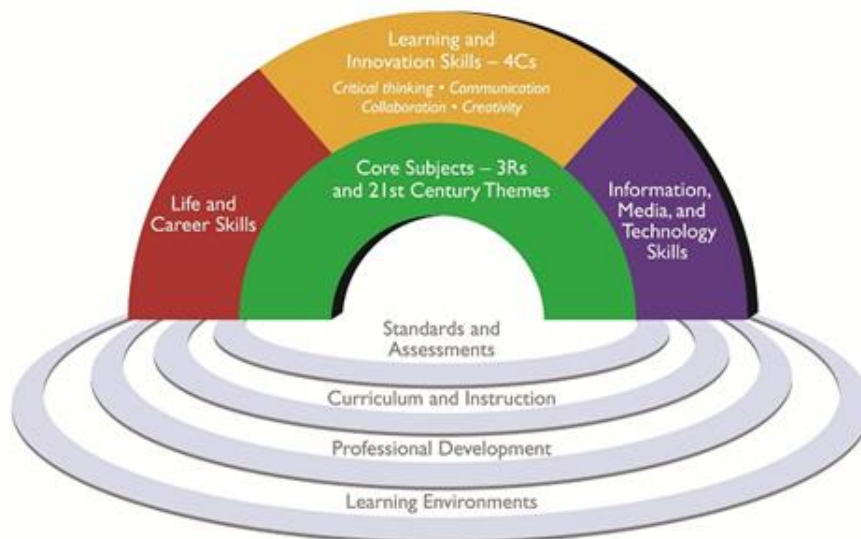
3R ประกอบด้วย

1. การอ่านออก (Reading)
2. การเขียนได้ (Writing)
3. การคิดเลขเป็น (Arithmetic)

8C ประกอบด้วย

1. ทักษะด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและสามารถแก้ไขปัญหาได้ (Critical Thinking and Problem Solving)

2. ทักษะด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และคิดเชิงนวัตกรรม (Creativity and Innovation)
3. ทักษะด้านการทำงานร่วมกัน การสร้างทีมเวิร์ค และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership)
4. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy)
5. ทักษะด้านความเข้าใจความต่างทางวัฒนธรรม (Cross-Cultural Understanding)
6. ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information, and Media Literacy)
7. ทักษะด้านอาชีพและการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)
8. ทักษะด้านการความเห็นอกเห็นใจ มีเมตตา กรุณา วินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

ภาพ 2 ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3R 8C)

(วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช, 2558)

จากทัศนะของนักการศึกษาและนักวิชาการจากแหล่งต่าง ๆ สามารถสังเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีการกล่าวถึงมากที่สุดเพื่อกำหนดเป็นทักษะที่จะใช้ในการวิจัยต่อไปดังนี้

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ทักษะในศตวรรษที่ 21		Tony Wagner (2008)	Areti Chalkiadaki (2018)	Alena and Bakker (2015)	NASSP (2013)	Besenski, M (2013)	Linda Darling-Hammond	ชัยเสณัฐ พรหมศรี (2557)	แพรวดาว สองง้วน (2557)	ไกรสร เจียมทอง (2561)	มนดาทิพย์ นามนุ (2561)	ปัทมพร พงษ์เพชร (2561)	สกศ. (2562)	ความถี่
1	ทักษะทางการบริหาร							/	/			/		4
2	ทักษะการสื่อสาร	/	/	/					/	/	/	/	/	7
3	ทักษะมนุษยสัมพันธ์								/	/	/	/	/	4
4	ทักษะการตัดสินใจ				/			/						2
5	ทักษะการทำงานเป็นทีม	/		/	/			/	/			/	/	7
6	ทักษะการแก้ปัญหา	/		/		/	/	/				/	/	6
7	ทักษะการคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์	/	/	/				/	/	/	/	/	/	7
8	ทักษะการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการ สื่อสารและการบริหาร จัดการ		/	/	/		/	/	/	/	/	/	/	9
9	ทักษะนวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้			/	/					/		/	/	4
10	ทักษะการเรียนรู้ได้เร็ว	/		/										2
11	ทักษะมุ่งผลสัมฤทธิ์			/										1
12	ทักษะการจัดการ ความขัดแย้ง					/								1
13	ทักษะการจัดการ การเปลี่ยนแปลง						/	/						1
14	ทักษะความตรงไป ตรงมาและใจเย็น						/	/						1

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการหลายคนและได้นำแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยของนักวิชาการจำนวน 12 คน ซึ่งมีทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตรงกัน ได้แก่ Wagner (2008); Areti Chalkiadaki (2018, p.5); Alena Juvova and Froukje Bakker (2015, p. 10); สมาคมแห่งชาติของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (NASBP) (2013, p. 43 อ้างถึงใน อนิรุทธิ์ อมรแก้ว, 2561, น. 32-33); Besenski, M (2013 อ้างถึงในวิโรจน์ สารรัตนะ, 2556, น. 75); Linda Darling-Hammond (อ้างถึงในวิโรจน์ สารรัตนะ, 2556, น. 75-77); ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2557, น. 55-60); แพรดาว สมองผัน (2557, น. 6-9); ไกรศร เจียมทอง (2561, น. 9-10); มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, น. 16-17); ปัทมพร พงษ์เพชร (2561, น. 9) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562, น. 25) โดยใช้เกณฑ์ในการสังเคราะห์ที่ระดับความถี่ ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป จะได้ทักษะผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้งหมด 5 ทักษะ คือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ และทักษะการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการบริหารจัดการ โดยผู้วิจัยเปลี่ยนชื่อทักษะเพื่อให้หัวข้อครอบคลุม มากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ทักษะการสื่อสาร
2. ทักษะการทำงานเป็นทีม
3. ทักษะการแก้ปัญหา
4. ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์
5. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถตามยุคแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบไปด้วย 5 ทักษะ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และจัดกลุ่มทักษะในแต่ละด้านจากเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

1. ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ด้วยภาษาพูดและภาษาเขียนทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษได้อย่างน่าเชื่อถือ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย มอบหมายงานได้ชัดเจน สร้างความมุ่งมั่นใน การปฏิบัติงาน และสามารถเจรจาต่อรองนำเสนอความคิดได้ทั้งระหว่างบุคคล ระดับกลุ่ม และในที่ สาธารณะได้อย่างมีอาชีพ

2. ทักษะการทำงานเป็นทีม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ สนับสนุนให้ครูพัฒนานตนเอง ส่งเสริมให้ครูในทีมมีความไว้วางใจ ความสามัคคี มีบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้ครูในทีมร่วมกันแสดง ความคิดและรับผิดชอบงานร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมแก้ปัญหาและผลักดันให้ครูทำงานโดยมี

เป้าหมายเดียวกัน เพื่อให้งานสำเร็จไปได้ด้วยดี สามารถบริหารงานสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสังคม รวมทั้งสร้างขวัญกำลังใจ ยกย่องชมเชยและอำนวยความสะดวกในการทำงาน

3. ทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ประสบการณ์ ข้อมูลสารสนเทศมาวิเคราะห์สถานการณ์ ในการแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ มีการวางแผนในการแก้ปัญหา มีวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย พิจารณาตัดสินใจเลือกแนวคิดในการแก้ปัญหาได้ดีในสถานการณ์ที่กดดัน สามารถรับมือกับความยุ่งยากและซับซ้อนของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่น และมองเห็นปัญหาได้อย่างทะลุปรุโปร่ง อีกทั้งทำให้ครูรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาเพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหา

4. ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคิด วิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา สถานการณ์ และหาสาเหตุของปัญหาได้อย่างรวดเร็ว สามารถตีความและแปลความหมายข้อมูลที่ซับซ้อนได้อย่างน่าเชื่อถือ เชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม บริหารงานยืดหยุ่นให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เปิดใจรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมงานมาใช้ในการพัฒนาการทำงาน และส่งเสริมให้ครูคิดนอกกรอบได้อย่างสร้างสรรค์

5. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยี ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจากหลากหลายแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียน นำเสนอผลงาน การพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลการงบประมาณ และอื่น ๆ ใช้เครือข่ายเทคโนโลยีในการบริหารจัดการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบสามารถเรียกใช้งานได้ง่าย สะดวก รวดเร็วด้วยวิธีและช่องทางที่หลากหลาย สนับสนุนให้มีเว็บไซต์และโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสาร เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมสถานศึกษา ข้อมูลข่าวสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ และผลงานของสถานศึกษาสู่ชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

กมล ภูประเสริฐ (2545, น. 6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา โดยมีการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจที่สถานศึกษาตั้งไว้เป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา

จันทราณี สงวนนาม (2553, น. 148) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 2) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนโดยจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 3) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานและการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาและการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, นักรบ หมี่แสน และคณะ (2561, น. 240) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องเข้าใจ ตระหนักและพัฒนางานวิชาการผ่านกระบวนการบริหารในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้นให้ทันต่อการศึกษาในปัจจุบัน มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัด หากผู้บริหารสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการสร้างและการพัฒนาด้านความรู้ ที่ส่งผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานได้ตามเจตนารมณ์ของกระบวนการจัดการศึกษาจนได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณนันต์ (2562, น. 56) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการศึกษาหรือการให้การศึกษากับบุคคลทุกวัย มีการกำหนดเป้าหมาย การดำเนินงานและปัจจัยทางการบริหาร จากความร่วมมือของบุคคลที่มีอำนาจในการจัดการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การร่วมมือกันของกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยมีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ การปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน การวัดและประเมินผล การใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้และเข้าใจงานวิชาการอย่างแท้จริง รวมทั้งพัฒนางานวิชาการให้ทันสมัยสอดคล้องกับการจัดการศึกษาในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กระทั่งได้รับการยอมรับจากชุมชน สังคม และองค์กรภายนอก โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และบรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

Smith et.al (1971 อ้างถึงใน ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2562, น. 57) ได้ศึกษาและจัดลำดับความสำคัญของงานวิชาการไว้เป็นอันดับแรกของงานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร ดังนี้

งานบริหารงานวิชาการ	ร้อยละ 40
งานบริหารบุคลากร	ร้อยละ 20
งานบริหารกิจการนักเรียน	ร้อยละ 20
งานบริหารการเงิน	ร้อยละ 5
งานบริหารอาคารสถานที่	ร้อยละ 5
งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน	ร้อยละ 5
งานบริหารทั่วไป	ร้อยละ 5

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์และคณะ (2529 อ้างถึงใน จันทราณี สงวนนาม, 2553, น. 144) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาจัดลำดับความสำคัญของภารกิจการบริหารสถานศึกษา เรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้

- อันดับ 1 การบริหารงานวิชาการ
- อันดับ 2 การบริหารงานบุคคล
- อันดับ 3 การบริหารงานกิจการนักเรียน
- อันดับ 4 การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ
- อันดับ 5 การบริหารงานอาคารสถานที่
- อันดับ 6 การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 3-4) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีเป้าหมายและภารกิจคือจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยงานหลักคือการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นงานสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและประสิทธิผลของสถานศึกษา

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, น. 58) กล่าวว่า งานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษา จึงมีความสำคัญในฐานะงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมทุกอย่าง เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเป้าหมายสำคัญคือจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารงานวิชาการ

Francis J Bruce (1978 อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, น. 6-7) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีหลักการบริหาร คือ

1. ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ความสามารถในการทำงานได้ผลงานที่ดีขึ้น โดยไม่ต้องทำเพิ่ม เช่น ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนดโดยไม่ช้ากว่าที่กำหนด
2. ประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ความสามารถในการทำให้ผลผลิตบรรลุเป้าหมายตามที่วางแผนไว้ เช่น ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณภาพและการจัดการได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, น. 62) กล่าวว่า หลักการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มีดังนี้

1. บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาแบบกระจายอำนาจ ยืดหยุ่นและให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน
2. จัดการเรียนรู้โดยยึดแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. พัฒนาหลักสูตร สาระ และวิธีการจัดการเรียนรู้ให้หลากหลาย เหมาะสมกับศักยภาพ และทุกช่วงวัยของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. สนับสนุนให้ผู้สอนใช้สื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการวิจัย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาแบบกระจายอำนาจ ยืดหยุ่น จัดการเรียนรู้โดยยึดแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิต ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาหลักสูตร และวิธีการจัดการเรียนรู้ให้หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียนทุกช่วงวัย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนให้ครูใช้สื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทำให้ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนด อีกทั้งมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณภาพ

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

กมล ภูประเสริฐ (2545, น. 9-16) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้
 - 1.1 การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางระดับประเทศ ที่ได้กำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้โดยการจัดเป็นกลุ่ม ๆ ไว้ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางนี้มีประโยชน์ต่อสถานศึกษาตรงที่ช่วยให้บุคลากรของสถานศึกษาได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางโดยละเอียด เพื่อการจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้รายปี และรายภาคเรียนต่อไป นอกจากนี้จะช่วยให้เกิดแนวคิดที่สถานศึกษาจะมีแนวในการจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับชุมชนและท้องถิ่นของตนในส่วนใดบ้าง

1.2 การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ทรัพยากร สภาพการดำรงชีวิต และปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับชุมชนและท้องถิ่นโดยตรง แต่เนื่องจากมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางจะเขียนไว้ครอบคลุมค่อนข้างมาก ถ้าสถานศึกษาเห็นว่ามาตรฐานการเรียนรู้มีอยู่แล้ว ก็อาจกำหนดเฉพาะสาระการเรียนรู้เฉพาะท้องถิ่นที่จำแนกตามช่วงชั้น

1.3 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการนำผลงานในข้อ 1.1 และข้อ 1.2 มาจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้เป็นรายปี กำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสม สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จะต้องกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้เป็นรายภาค และกำหนดหน่วยกิตให้เหมาะสม

1.4 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3 ต้องนำเอกสารสาระการเรียนรู้ตามข้อ 1.3 ที่เกี่ยวเนื่องกันมาบูรณาการเป็นหน่วยการเรียนรู้ย่อย ๆ เพื่อสะดวกแก่การจัดการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กัน แต่ละหน่วยการเรียนรู้จะประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และเวลาเรียน ซึ่งเมื่อรวมทุกหน่วยเข้าด้วยกันจะสมบูรณ์ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้เป็นรายภาคหรือรายปี แต่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ต้องทำเป็นรายวิชา นอกจากนั้นยังต้องดำเนินงานอื่น ๆ ตามที่กำหนดด้วย

2. การบริหารการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

2.1 การรวบรวม วิเคราะห์ และกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ กิจกรรมที่เน้นการให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง การให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ความเข้าใจ จากการสอบถาม จากการอ่าน จากการค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาสรุปเป็นความรู้และความเข้าใจของตน การให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงาน ปฏิบัติการทดลองเพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับทักษะกระบวนการและสรุปผลงานของตน การให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีเหตุผล ในขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางด้านค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปด้วย สิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวนี้ ล้วนแต่เป็นความต้องการในการปฏิรูปการศึกษาทั้งสิ้น

2.2 การกำหนด การเตรียมการ และการจัดหาสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติ สิ่งต่าง ๆ สื่อและอุปกรณ์ก็จะเป็นสิ่งที่นักเรียนใช้ปฏิบัติ เช่น หนังสือค้นคว้าที่จัดมาให้ในการสอน แต่ละหน่วยการเรียนรู้ การเตรียมห้องปฏิบัติการต่าง ๆ การเตรียมขั้นตอนการปฏิบัติที่จะช่วยพัฒนา ความคิด การเตรียมคำถามที่จะใช้กระตุ้นความคิด เป็นต้น

เนื่องจากโรงเรียนทั้งหลายมีสื่อการเรียนการสอนอยู่มากจากการจัดหา รวบรวม และสะสมมาตลอด จึงควรมีการสำรวจสิ่งที่มีอยู่แล้วก่อนที่จะเตรียมการจัดหาสิ่งที่ยังขาดแคลน ตามกำลังของสถานศึกษาต่อไป ทั้งนี้ควรจะเน้นสื่อที่มีในท้องถิ่นก่อน

2.3 การกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้หรือ รายวิชาตามแนวคิดในปัจจุบันต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ซึ่งเป็นการประเมิน ที่สอดคล้องกับจุดเน้นของกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อให้ผู้เรียนค้นคว้า ทดลองปฏิบัติในสิ่งต่าง ๆ ก็ควรประเมินจากการปฏิบัติและผลงานที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจแตกต่างกันไปสำหรับผู้เรียนแต่ละคน ไม่สามารถประเมินโดยการใช้แบบทดสอบในทุก ๆ เรื่องเหมือนแต่ก่อน ประกอบกับแต่ละหน่วย การเรียนรู้/รายวิชามีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้แล้ว การประเมินจึงต้องสอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้นั้น ๆ ด้วย

2.4 การจัดทำแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนแต่ละคน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรสถานศึกษา จัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งมีลักษณะของการบูรณาการอยู่แล้ว ฉะนั้น ผู้สอนแต่ละคนสามารถนำเอาผลงานจากข้อ 2.1-2.3 มาใช้ในการจัดทำแผนการสอนเชิงบูรณาการได้โดยตรง ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จัดทำแผน การสอนเป็นรายวิชา

2.5 การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม แผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการเยี่ยมชั้นเรียน หรือการประชุมปรึกษาหารือเป็นระยะ

2.6 การร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอนโดยการนิเทศ ภายใน การพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมด้านสื่อการเรียนการสอน และการแสวงหาความช่วยเหลือ จากแหล่งภายนอกสถานศึกษา

3. การบริหารการประเมินผลการเรียน ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

3.1 การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้/รายวิชาและ กิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อการพิจารณาในการเตรียมการ ขึ้นต่อไป ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงตัวบ่งชี้ที่กำหนดในมาตรฐานการเรียนรู้ด้วย

3.2 การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อ และการเตรียมการในการสร้างเครื่องมือ และกำหนดวิธีการที่เป็นระบบในขั้นนี้ควรกำหนดช่วงเวลา

ในการประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างดำเนินการสอน การประเมินปลายภาคเรียนและปลายปี เพื่อความสะดวกในการสังเกตการปฏิบัติงานของผู้เรียนและรวบรวมผลงานของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อแสดงถึงความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

3.3 การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการบันทึกผลการจัดการเรียนรู้จากการสังเกตและรวบรวมผลงานของนักเรียน โดยมีวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลการเรียน จากเครื่องมือที่หลากหลายที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง

3.4 การจัดทำหลักฐานการศึกษาตามที่กระทรวง/กรม/หน่วยงานต้นสังกัด กำหนดไว้

3.5 การนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนแต่ละคน อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการประเมินที่ต้องการใช้ผลการประเมินเพื่อการพัฒนา ไม่ใช่การตัดสินได้-ตก ของผู้เรียนแต่อย่างใด

3.6 การกำหนดรูปแบบ ระยะเวลาการรายงานผลการเรียนรู้ ทั้งการรายงาน ผู้ปกครองระหว่างปีและการรายงานผลของสถานศึกษาช่วงปลายปีต่อสาธารณะและหน่วยงาน ต้นสังกัด

4. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

4.1 การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโดยให้ทุกคนร่วมกันคิด วางแผน และรับผิดชอบในการนำสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษา โดยมีหลักการ ในการนิเทศเพื่อให้ผู้รับการนิเทศพัฒนาการศึกษาอีกทั้งสามารถเป็นทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 การกำหนดวิธีการนิเทศโดยการนิเทศแบบกัลยาณมิตร แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ความเข้าใจ หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ตนเองเคยประสบ มีระยะเวลาในการนิเทศภายใน ที่ชัดเจนเพื่อให้การนิเทศเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง ซึ่งการนิเทศนั้นจะเป็นการระดมสมอง แสดงความคิดเห็นต้องไม่ใช่การวิพากษ์วิจารณ์กันโดยตรง

4.3 การส่งเสริมให้มีการดำเนินการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

4.4 การร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยถือเป็นปัญหาของสถานศึกษาโดย ส่วนรวม

5. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

5.1 การวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา ร่วมกัน เพื่อสรุปปัญหภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา

มีส่วนใดที่ต้องได้รับการส่งเสริม สนับสนุน แก้ไขปัญหา โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากปัญหา อุปสรรคจากการบริหารงานเรื่องต่าง ๆ มาเป็นข้อมูล

5.2 การกำหนดช่วงเวลาของการพัฒนาบุคลากรเป็นระยะ ๆ ซึ่งควรกระทำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกันได้ รวมทั้งการจัดส่งบุคลากรไปรับการอบรม ประชุม/สัมมนา/ปฏิบัติการที่หน่วยงานภายนอกเป็นผู้จัด

5.3 การควบคุมดูแลให้การดำเนินงานพัฒนาบุคลากรเป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้

6. การบริหารการวิจัยและพัฒนา ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

6.1 การทำความเข้าใจและส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนแต่ละคนควรทำการวิจัยในชั้นเรียนของตน โดยเริ่มจากประเด็นปัญหาการเรียนการสอน ซึ่งผู้สอนเห็นว่าควรมีการทดลองรูปแบบการสอนที่คิดว่าจะได้ผลดีกว่าเดิม หรือทดลองสื่อการเรียนการสอนที่ผู้สอนดัดแปลง ปรับปรุง หรือคิดค้นขึ้นใหม่ เพื่อตรวจสอบว่า สิ่งที่ตนคิดขึ้นมานั้นสามารถใช้พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนจนทำให้คุณภาพการศึกษาบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ได้จริงหรือไม่ อันเป็นการฝึกการทำงานเป็นระบบโดยอาศัยกระบวนการวิจัย ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นการวิจัยเต็มรูปแบบดังที่นักวิจัยหรือนักศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอกกระทำกัน

6.2 การร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหาที่เป็นข้อขัดข้องร่วมกันในสถานศึกษา หรือเป็นประเด็นที่ควรพัฒนาร่วมกันในสถานศึกษาเพื่อการวิจัยในภาพรวมของสถานศึกษา

6.3 การควบคุม ดูแล และส่งเสริมการดำเนินการวิจัยที่ได้กำหนดไว้

7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ ความจริงแล้วงานทางวิชาการทุกงานสามารถจัดทำเป็นโครงการทางวิชาการได้ทั้งสิ้น เช่น โครงการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการบริหารการเรียนการสอน โครงการประเมินผลการเรียน ฯลฯ ในหัวข้อนี้ จึงหมายความว่าเฉพาะโครงการที่นอกเหนือจากงานที่กล่าวแล้วในข้อ 1-6 และข้อ 8-9 เช่น โครงการที่เกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการของผู้เรียน โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนที่เป็นกิจกรรมร่วมของโรงเรียน โครงการแข่งขันความสามารถทางความคิดของผู้เรียน เป็นต้น การบริหารโครงการทางวิชาการ ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

7.1 การกำหนดหัวข้อเรื่องทางวิชาการที่เป็นการสนับสนุนงานหลักที่กล่าวในหัวข้ออื่น ๆ และที่คาดว่าจะเป็นเรื่องที่ส่งผลให้งานหลักนี้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

7.2 การกำหนดวิธีดำเนินการและระยะเวลาที่จะดำเนินการให้เหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียน

7.3 การควบคุม ดูแล และส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดในข้อ 7.1 และข้อ 7.2

8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

8.1 การกำหนดข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการของงานบริหารทั้งหมดที่จะต้องจัดเก็บร่วมกันตลอดภาคเรียนและปีการศึกษา เพื่อมิให้เกิดการละเลยหรือละทิ้งข้อมูลและสารสนเทศที่มีความสำคัญต่อการพิจารณาและตัดสินใจในการดำเนินงานทางวิชาการ ระบบข้อมูลและสารสนเทศจะเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ตั้งแต่ข้อ 1-7 และข้อ 9

8.2 การกำหนดเวลาในการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศตามช่วงการดำเนินงานแต่ละงานให้เหมาะสม

8.3 การควบคุมดูแลและส่งเสริมการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศให้ตรงกับสิ่งที่กำหนดและช่วงเวลาตามข้อ 8.1 และข้อ 8.2

8.4 การนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประกอบการดำเนินงานในข้ออื่น ๆ ใช้ประกอบการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษาในข้อ 9 และใช้ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาต่อไป

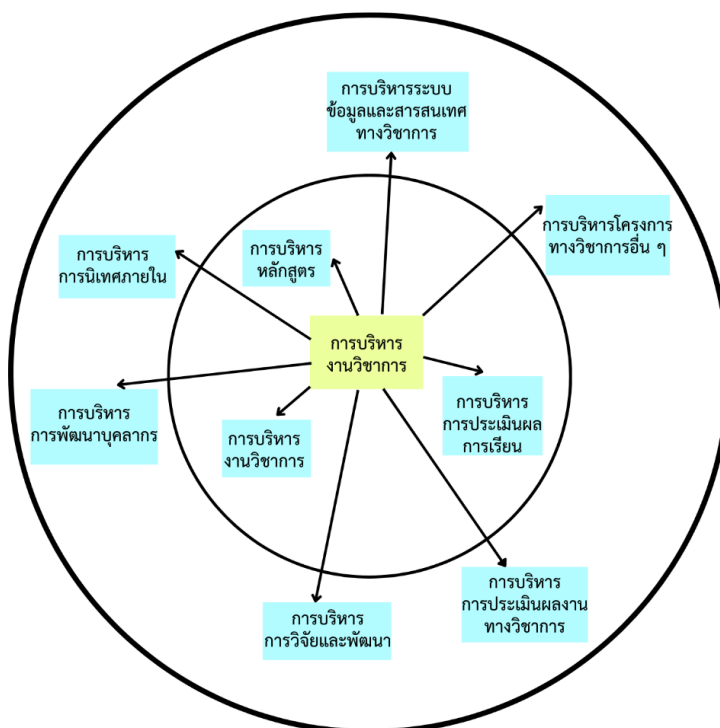
9. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

9.1 การกำหนดหัวข้อประเมินผลงานจากงานที่กล่าวแล้วในข้อ 1-8 ข้างต้น โดยคำนึงถึงการประเมินก่อนการดำเนินงาน (ควรทำ) การประเมินระหว่างการทำงาน (ต้องทำ) และการประเมินผลหลังการทำงาน (ต้องทำ)

9.2 การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมิน รวมทั้งการจัดเตรียมในเรื่องดังกล่าวและการกำหนดช่วงเวลา เพื่อให้สามารถประเมินระหว่างการทำงานได้

9.3 การควบคุม ดูแล และส่งเสริมให้มีการดำเนินการประเมินตามที่กำหนดในข้อ 9.1 และข้อ 9.2

9.4 การสรุปผลและเขียนรายงานประจำปี เพื่อรายงานต่อสาธารณะและต่อหน่วยงานต้นสังกัด รายงานส่วนนี้จะนำไปรวมกับการประเมินผลงานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษาเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์

ภาพ 3 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของกรม ภูประเสริฐ
(กรม ภูประเสริฐ, 2545)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 6-7) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. พัฒนาระบบการเรียนรูู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรูู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 3-4) ได้กำหนดขอบเขตการบริหารงานวิชาการ คือ

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การศึกษา การวางแผนล่วงหน้าก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงาน ดังนี้

1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การจัดการประชุมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร ปฏิทินการศึกษา แบ่งภาระงานให้แก่บุคลากรรับผิดชอบ การจัดชั้นตอน และเวลาในการทำงาน

1.2 โครงการสอน การจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร

1.3 บันทึกการสอน การบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนโดยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนและการวางแผนล่วงหน้าในแต่ละคาบการสอน โดยยึดโครงการสอนเป็นหลัก

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยการจัดการเกี่ยวกับการสอนภายใน สถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

2.1 การจัดตารางสอน เป็นการกำหนดการสอนของแต่ละห้องเรียน โดยกำหนด วิชา เวลา ผู้สอน สถานที่

2.2 การจัดชั้นเรียน การจัดการสถานที่เรียนรวมถึงการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ครูผู้สอนและผู้เรียน โดยฝ่ายวิชาการประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่

2.3 การจัดครูเข้าสอน ต้องคำนึงถึงความพร้อมของบุคลากรของสถานศึกษา และสถานที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

2.4 การจัดแบบเรียน สถานศึกษาใช้หนังสือประกอบการสอนโดยใช้หนังสือ แบบเรียนตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด สื่ออื่นประกอบ หรือจากเอกสารต่าง ๆ

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาการเรียนการสอนและ เทคโนโลยีของครู โดยให้ครูผู้สอนใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ความ ต้องการ ความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรมในปัจจุบัน

2.6 การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เป็นการให้นักเรียนนักศึกษา รู้จัก นำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและ อาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3. การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการส่งเสริมในการจัดหลักสูตร การศึกษาโดยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ดังนี้

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือหรือกิจกรรมให้ครูผู้สอนนำไป ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเอื้อต่อการศึกษาของผู้เรียน

3.2 การจัดห้องสมุด ให้เป็นแหล่งความรู้ที่ให้ผู้เรียนเข้ามาศึกษาและค้นคว้าความรู้ที่ตนเองสนใจจากหนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการ

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการแนะแนวครูในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผล เป็นการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียนของผู้เรียนโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีขอบข่ายภาระงานที่กว้างขวางและครอบคลุมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา จึงกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการประกอบด้วยงานที่สำคัญ 7 ด้าน ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้
4. การจัดการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผล
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
7. การนิเทศภายใน

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารวิชาการ มีองค์ประกอบที่คล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ จะแตกต่างกันเฉพาะรายละเอียดหรือแนวทางการปฏิบัติเท่านั้น ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

จากทัศนะของนักการศึกษาและนักวิชาการจากแหล่งต่าง ๆ สามารถสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการ โดยได้พิจารณาจากขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป็นการบริหารงานวิชาการ ที่จะใช้ในการวิจัยต่อไป ดังนี้

ตาราง 2 แสดงการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อบ่งชี้และภารกิจการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ข้อบ่งชี้และภารกิจ การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา	สรุป				
	กมล ภูประเสริฐ (2545)	สพฐ. (2552)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	จิตติมา วรณศรี (2557)	
การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ			/	/	ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาและ การจัดการเรียนรู้
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	/	/		/	
การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียน การสอน	/		/		
พัฒนากระบวนการเรียนรู้	/	/			
การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน	/		/		
การบริหารการพัฒนาบุคลากรทาง วิชาการ	/				
การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียน	/	/	/	/	
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	/	/		/	ด้านวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา		/		/	ด้านการพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้		/		/	
การนิเทศการศึกษา	/	/		/	ด้านการนิเทศและ แนะแนวการศึกษา
การแนะแนวการศึกษา		/			

ตาราง 2 (ต่อ)

ขอบข่ายและภารกิจ การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา					สรุป
	กมล ภูประเสริฐ (2545)	สพฐ. (2552)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	จิตติมา วรรณศรี (2557)	
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	/	/			ด้านการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา
การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ ชุมชน		/			
การประสานความร่วมมือในการ พัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น		/			ด้านการส่งเสริมและ สนับสนุนงานวิชาการ แก่ชุมชน
การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัด การศึกษา		/			

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามตาราง 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารของนักวิชาการหลายคน และได้้นำแนวคิดทฤษฎีจำนวน 4 คน ซึ่งมีขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตรงกัน ได้แก่ กมล ภูประเสริฐ (2545, น. 9-16); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 6-7); ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 3-5) และจิตติมา วรรณศรี (2557, น. 6) โดยใช้เกณฑ์ในการสังเคราะห์แบบยูเนียน เนื่องจากขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการจากแนวคิดทฤษฎีทั้ง 4 ทฤษฎี บางส่วนมีความที่มีความคล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยจึงใช้การสังเคราะห์แบบยูเนียนซึ่งจะได้รับการบริหารงานวิชาการทั้งหมด 7 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลทางการศึกษา ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้

ด้านการนิเทศและแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 53) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความพยายามของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู อาจารย์ได้ร่วมมือกันเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมแก่การเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม ทั้งปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เพื่อให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เกิดความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 75) กล่าวว่า การวางแผนงานวิชาการในสถานศึกษา เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ผู้บริหารได้แสดงความสามารถของตนเองออกมาในเรื่องของการเป็นผู้นำทางวิชาการที่แท้จริง และเป็นการมองงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาได้ครบองค์ประกอบ เริ่มต้นด้วยความสามารถในการกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางของการบริหารงานวิชาการ และสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ทางด้านวิชาการและมีความสามารถในการจัดรูปร่างงานทางวิชาการก็คือ การจัดสายงานบริหารวิชาการ รวมไปถึงการวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ ซึ่งจะต้องทำให้งานวิชาการไปสู่ความเป็นเลิศ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 3-4) กล่าวว่า การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา การวางแผนล่วงหน้าก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงาน ดังนี้

1. แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การจัดการประชุมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร ปฏิทินการศึกษา แบ่งภาระงานให้แก่แต่ละบุคคลรับผิดชอบ การจัดขั้นตอน และเวลาในการทำงาน
2. โครงการสอน การจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร
3. บันทึกการสอน การบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนโดยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนและการวางแผนล่วงหน้าในแต่ละคาบการสอน โดยยึดโครงการสอนเป็นหลัก

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 3-4) กล่าวว่า การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยการจัดการเกี่ยวกับการสอนภายในสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. การจัดตารางสอน เป็นการกำหนดการสอนของแต่ละห้องเรียน โดยกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่
2. การจัดชั้นเรียน การจัดการสถานที่เรียนรวมถึงการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ครูผู้สอนและผู้เรียน โดยฝ่ายวิชาการประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่
3. การจัดครูเข้าสอน ต้องคำนึงถึงความพร้อมของบุคลากรของสถานศึกษาและสถานที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

4. การจัดแบบเรียน สถานศึกษาใช้หนังสือประกอบการสอนโดยใช้หนังสือแบบเรียนตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด สื่ออื่นประกอบ หรือจากเอกสารต่าง ๆ

5. การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาการเรียนการสอนและเทคโนโลยีของครู โดยให้ครูผู้สอนใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ความต้องการความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรมในปัจจุบัน

6. การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เป็นการให้นักเรียนนักศึกษารู้จักนำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชา และอาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

ปัทมพร พงษ์เพชร (2561, น. 7) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา วิเคราะห์วิสัยทัศน์และประเมินสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย บูรณาการเนื้อหาสาระเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ การนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศการใช้หลักสูตร การติดตามประเมินผล การใช้หลักสูตร ส่งเสริมให้ครูทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนการสอน นิเทศการเรียนการสอนของครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การมีวิสัยทัศน์และความสามารถในการทำงานเกี่ยวกับวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา อีกทั้งมีความสามารถในการกำหนดวัตถุประสงค์ ทิศทางของการบริหารงานวิชาการ โดยร่วมมือกับคณะครูปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับบริบททางสังคม ส่งเสริมการใช้หลักสูตรโดยให้ครูทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ แผนปฏิบัติงานวิชาการ บันทึกการสอน ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ทำให้งานวิชาการไปสู่ความเป็นเลิศ

2. ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 27) กล่าวว่า การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดที่สถานศึกษากำหนดไว้ทุกระดับ ผลการประเมินเป็นข้อมูลผลของพัฒนาการและผลสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน อีกทั้งใช้ข้อมูลที่มีมาส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 139) กล่าวว่า การวัดผลทางการศึกษา (Educational Measurement) หมายถึง กระบวนการหาปริมาณและคุณภาพของการเรียนรู้ ความสามารถเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์อันสืบเนื่องจากการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือทางการศึกษาอย่างใดอย่างหนึ่งมาวัดผลออกมาเป็นคะแนน

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 139-140) กล่าวว่า การประเมินผลทางการศึกษา (Educational Evaluation) หมายถึง การตัดสินหรือวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผลการศึกษา โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาอย่างหนึ่งอย่างใด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 3-4) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียนของผู้เรียนโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557, น. 85) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Assessment) หมายถึง การเก็บรวบรวม วิเคราะห์ ตีความ บันทึกข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ประเมินจากเรียนรู้ของผู้เรียนตลอดระยะเวลาตั้งแต่ก่อนจนถึงหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือการประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียนหรือพฤติกรรมที่ต้องการวัด นำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดในตัวชี้วัดของมาตรฐานสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร ข้อมูลที่ได้นำไปตัดสินผลการเรียนรู้ในเรื่องที่ผู้เรียนได้ศึกษา ส่วนครูนำผลไปปรับปรุงหรือพัฒนาการสอนให้แก่ผู้เรียน โดยการวางแผนแบบการจัดการเรียนการสอน

ปัทมพร พงษ์เพชร (2561, น. 7-8) กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผลการเรียน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนวางแผน จัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลตามรายวิชา ที่ตนเองรับผิดชอบให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษา และแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำไว้ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษากำหนดแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม พัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐาน วิธีการวัดที่หลากหลาย มีความยุติธรรม เพื่อให้ทราบข้อบกพร่องและความก้าวหน้าของผู้เรียน

สรุปได้ว่า การวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา มีกระบวนการพัฒนาและประเมินคุณภาพผู้เรียนตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน จากการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และ บันทึกข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินที่ดำเนินการตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละวัย โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ส่งเสริมให้มีการกำหนดตัวชี้วัดของมาตรฐาน

สาระการเรียนรู้ของหลักสูตร อีกทั้งส่งเสริมให้ครูวางแผน พัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ตัดสินผลการเรียนรู้จากข้อมูลที่ได้ทั้งจุดเด่นและจุดด้อย

3. ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กมล ภูประเสริฐ. (2545, น. 81-82) กล่าวว่า การวิจัยเป็นกระบวนการในการแสวงหาความจริงของเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ที่มุ่งการวิจัยขั้นสูงใช้ในการพัฒนาความก้าวหน้าของวิชาชีพของกลุ่มตน วิชาการศึกษาและวิชาชีพครูก็จัดอยู่ในกลุ่มนี้ด้วย การวิจัยบางประเภทมุ่งเน้นในด้านทฤษฎีและหลักการเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่จะนำมาใช้ทดแทนหรือต่อเติมทฤษฎีและหลักการที่เคยใช้มาแล้ว เพื่อให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ การวิจัยและพัฒนา มักจะเป็นกระบวนการที่จะทดลองเกี่ยวกับวิธีการและสื่อต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าวิธีการและสื่อต่าง ๆ ที่คิดค้นขึ้นมาใช้แล้วเกิดประโยชน์ได้จริง เป็นการพิสูจน์ทดลองสิ่งที่คิดค้นขึ้นมาใหม่ การวิจัยและพัฒนาในระดับสถานศึกษาจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการแสวงหาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการแสวงหาสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ กระบวนการในการวิจัยในสถานศึกษาอาจไม่สมบูรณ์เท่ากับการวิจัยของนักวิจัยทั่วไป เพราะบุคลากรทางการศึกษามิงานในหน้าที่มากอยู่แล้ว ไม่สามารถปลีกตัวไปดำเนินการโดยเฉพาะได้ ซึ่งอาจหย่อนในเรื่องคุณภาพของการวิจัยอยู่บ้าง แต่ก็มีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, น. 45) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีภารกิจในการดำเนินงาน ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของผู้เรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา
2. พัฒนาครูและผู้เรียนโดยใช้กระบวนการทางการวิจัยเพื่อให้ผู้เรียนและครูมีความรู้ ความเข้าใจ อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การหาเหตุผลในการตอบปัญหาที่มีความซับซ้อนได้ โดยครูเป็นผู้ริเริ่มแนะนำแนวทางจากปัญหาที่ผู้เรียนสนใจ
3. พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย
4. รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย อีกทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ปัทมพร พงษ์เพชร (2561, น. 8) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัย การบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การพัฒนาครู คุณภาพงานวิชาการ และผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษาด้วยการแสวงหาความจริงที่ทดลองเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของผู้เรียนและครู รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

4. ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2539 อ้างถึงใน สันติ บุญภิรมย์, 2552, น. 87) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ผู้สอนและผู้เรียนนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

กิดานันท์ มลิทอง (2544 อ้างถึงใน สันติ บุญภิรมย์, 2552, น. 87) กล่าวว่า สื่อ หรือ Medium ซึ่งเป็นคำมาจากภาษาละติน หรือ Media ซึ่งเป็นคำมาจากภาษาอังกฤษ แปลว่า ระหว่าง หมายถึง การที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถสื่อสารกันได้ผ่านสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สามารถส่งข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารได้อย่างชัดเจน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 27) กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้มีหลายประเภท เช่น สื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น ซึ่งเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาควรจัดเตรียมสื่อให้เพียงพอต่อผู้เรียน และครูผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อประกอบการสอนขึ้นเองได้โดยใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่รอบ ๆ ตัวมาใช้ได้ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนให้เข้าถึงความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะตามที่มาตรฐานการเรียนกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 88) กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้ ตามลำดับของคำ ซึ่งประกอบด้วย คำว่า สื่อและการเรียนรู้ ดังนั้นคำว่า สื่อการเรียนรู้จึงเกิดขึ้นเนื่องจากการนำสื่อ (Media) ที่หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้บรรจุข้อมูลหรือเนื้อหาสาระที่ผู้ส่งนำไปใช้ในการสื่อความหมายระหว่างกันและกัน โดยผู้ส่งต้องการให้ผู้รับได้มีพฤติกรรมอย่างถาวร ซึ่งเป็นการเรียนรู้ให้บรรลุไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ส่งกำหนด เมื่อนำสื่อไปใช้กับการเรียนการสอนซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคน จึงเรียกว่า สื่อการเรียนรู้ ซึ่งมีความหมายที่กว้างขวางมาก ผู้สอนสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน ก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและประสิทธิผลเพิ่มพูนยิ่งขึ้น ซึ่งสื่อการเรียนรู้ครอบคลุมถึงวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ วิธีการ กิจกรรม และอื่น ๆ ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 3-4) กล่าวว่า การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการส่งเสริมในการจัดหลักสูตรการศึกษาโดยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่

1. การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือหรือกิจกรรมให้ครูผู้สอนนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเอื้อต่อการศึกษาของผู้เรียน
2. การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนนักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม
3. การนิเทศการสอน เป็นการแนะแนวครูในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, น. 52) กล่าวว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีการกิจการดำเนินงาน ดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งเรียนรู้้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้พอเพียงเพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้
2. จัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพเฉพาะด้านของผู้เรียน เช่น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุด IT ห้องสมุดกลาง และห้องสมุดกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ ศูนย์วิชาการ สวนสุขภาพ สวนวรรณคดี และสวนธรรมะ เป็นต้น
3. จัดระบบข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนของสถานศึกษาของตนเอง เช่น จัดเส้นทาง แผนที่ และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดสถาบันการศึกษา พิพิธภัณฑ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ
4. ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
5. ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศ

ปัทมพร พงษ์เพชร (2561, น. 8) กล่าวว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถศึกษา สืบค้น วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดการ การเลือก การใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมด้านการเรียนการสอนที่ทันสมัย ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา ผู้ปกครอง องค์กรในท้องถิ่น หน่วยงานสถาบันอื่นในการผลิต จัดหา และการแลกเปลี่ยนการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

ปัทมพร พงษ์เพชร (2561, น. 8) กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริม

สนับสนุนให้ครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาในกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงการจัดทำเอกสารเผยแพร่ การจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน

สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ หมายถึง เครื่องมือที่นำไปใช้ประกอบการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ครูและนักเรียนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเองหรือปรับปรุงเลือกใช้จากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีการจัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และมีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน อีกทั้งส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษา ภายนอกสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านการนิเทศและแนะแนวการศึกษา

ภิญโญ สาร (2526 อ้างถึงใน สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 203) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา (Educational Supervision) หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาในการแนะนำครูหรือผู้อื่นที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษา ให้รู้วิธีปรับปรุงการสอนหรือการให้การศึกษา

Gregorio (1978 อ้างถึงใน สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 203) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การที่ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิค การให้บริการทางการศึกษา ได้ให้บริการเบื้องต้น ที่เกี่ยวกับการเรียนและการปรับปรุงเงื่อนไขที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ และความเจริญของงานของผู้เรียน

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 204) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การแนะแนวนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน เพื่อให้ครูผู้สอนนำคำแนะนำมาปรับปรุง พัฒนา วิธีการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ จนประสบความสำเร็จ สามารถจัดกิจกรรมอื่นพร้อมกันได้ เช่น การสร้างขวัญและกำลังใจ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การนิเทศศึกษามีกิจกรรมย่อย ๆ อยู่จำนวนมาก เช่น กิจกรรมการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการอบรมครู กิจกรรมการนำครูไปทัศนศึกษาและดูงานด้านการสอนจากครูต้นแบบหรือผู้สอนดีเด่น พร้อมทั้งให้ครูได้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร เมื่อหลักสูตรที่ใช้สอนอยู่ได้รับการปรับปรุงให้เปลี่ยนแปลงไป การสอนของครูก็ต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ครบถ้วนตามหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 3-4) กล่าวว่า การนิเทศการสอน หมายถึง การช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, น. 52-53) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา มีภารกิจการดำเนินงาน ดังนี้

1. สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้องก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครู

2. จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบ

3. จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, น. 53) กล่าวว่า การแนะแนวมีภารกิจการดำเนินงาน ดังนี้

1. กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญโดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

2. จัดระบบงานและโครงสร้างงานแนะแนวและระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน

3. ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีบทบาทและเห็นคุณค่าของการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือ

4. ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยา การแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับจากการเรียนกับการใช้ชีวิตประจำวันได้

5. คัดเลือกบุคลากรในการทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะอนุกรรมการแนะแนว โดยเลือกจากคนที่มีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถ และมีบุคลิกที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกไว้วางใจในการปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ

6. ดูแล นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

7. ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน

8. ประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษากับบุคคลหรือองค์กรภายนอกในลักษณะเครือข่ายการแนะแนว

9. เชื่อมโยงงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

ปัทมพร พงษ์เพชร (2561, น. 8) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาและการแนะแนว หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดระบบนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายใน สถานศึกษา การดำเนินงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย และเหมาะสมกับ สถานศึกษา การประเมินผลอย่างเป็นระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา การติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ รวมถึงแนะแนว วิชาการและวิชาชีพ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้รู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถแก้ปัญหาและดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้ ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการติดตาม ประเมินผล และประสานความ ร่วมมือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาอื่นหรือในเครือข่าย

สรุปได้ว่า การนิเทศและแนะแนวการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการนิเทศภายใน สถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ช่วยเหลือแนะนำครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนเกี่ยวกับการ เรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ มุ่งให้ครูได้ปรับปรุงวิธีการสอนและจัดกิจกรรมอื่นควบคู่ไปด้วย ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว เพื่อให้สามารถบูรณาการ ในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งเชื่อมโยงงานแนะแนวและระบบ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน รวมไปถึงประสานงานด้านการแนะแนวกับ สถานศึกษาอื่น

6. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 247) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในของสถานศึกษานั้น ๆ หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายใน เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาที่จัดทำกันเอง ภายในสถานศึกษานั้น ๆ โดยใช้ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพที่บุคลากรในสถานศึกษา จัดทำขึ้นมาตามกรอบมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินภายในสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอก มาร่วมในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ที่ต้องการ เมื่อดำเนินการเป็นที่เรียบร้อยแล้วทางสถานศึกษาควรแต่งตั้งบุคลากรภายในสถานศึกษาคณะหนึ่ง ขึ้นมาทำการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตนเอง พร้อมทั้งจัดให้มีการรับฟังข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อการปรับปรุงการทำงานในด้านการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในด้วย ถือว่าเป็นการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและสร้างสรรค์ การประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพโดยบุคลากรภายใน เป็นการประกันการทำงานในระดับหนึ่งในทางที่ดีควรจัดให้มีการ ประเมินผลและติดตามตรวจสอบโดยหน่วยงานต้นสังกัดด้วย ถือว่าเป็นการปฏิบัติงานที่มี

การกลั่นกรองอีกชั้นหนึ่ง เพื่อรองรับการเตรียมความพร้อมที่สมบูรณ์ที่สุดต่อการประกันคุณภาพภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, น. 53-54) กล่าวว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีการกิจการดำเนินงาน ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาชาติ เอกลักษณ์ของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ พร้อมทั้งกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ และประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ

2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษา) โดยการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา และระบุวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ความสำเร็จของการพัฒนา โดยมุ่งเน้นให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้ วิธีการดำเนินงานที่มีหลักวิชาและผลการวิจัยรองรับ งบประมาณ และทรัพยากร รวมทั้งแหล่งวิทยาการจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนอย่างชัดเจน โดยมีบุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อรองรับและดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. จัดระบบบริหารงานที่มีโครงสร้างที่ชัดเจนและเอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและจัดทำระบบสารสนเทศที่มีฐานข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันอย่างครบถ้วน ถูกต้องและเพียงพอ และสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย

4. ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายดำเนินการตามแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เพื่อทราบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และรายงานผลพร้อมข้อเสนอแนะการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปประกอบการปรับปรุงพัฒนา และพร้อมรับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด

6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการเตรียมพร้อมรับการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัด จากการใช้วิธีการที่หลากหลายและเครื่องมือที่มีความเหมาะสม โดยมีคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อย 1 คน

7. จัดทำรายงานประจำปี (SAR) เพื่อสะท้อนคุณภาพผู้เรียนและการบริหารจัดการศึกษาของผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่นำไปสู่เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้

ในรอบปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

8. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมองค์กรและนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ปัทมพร พงษ์เพชร (2561, น. 8) กล่าวว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาการประเมินคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษาองค์การมหาชน

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการจำเป็น และเป้าหมายของสถานศึกษา โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นชอบ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาพร้อมกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดทำกันเองภายในสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงการทำงานในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อีกทั้งมีการจัดเก็บฐานข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันอย่างครบถ้วนถูกต้องอย่างเป็นระบบ

7. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, น. 54) กล่าวว่า การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีภารกิจการดำเนินงาน ดังนี้

1. ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลภายนอกสถานศึกษา เช่น บุคคลในชุมชน องค์กรภายนอก หรือสถาบันอื่น ๆ
2. ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยมีการจัดการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้เป็นชุมชนแห่งความรู้
3. ส่งเสริมให้ชุมชนมีการศึกษา แสวงหาความรู้ จากข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่ภายในชุมชน สามารถเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวิทยาการต่าง ๆ มาให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. การหาวิธีการสนับสนุน พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสพการณ์ต่าง ๆ ระหว่างชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, น. 54-55) กล่าวว่า การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น มีภารกิจการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประสานความร่วมมือวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น
2. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นโดยใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน รวมถึงการประสานงานกับองค์กรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
3. จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาการและวัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองของผู้เรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เป็นต้น
4. ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, น. 55) กล่าวว่า การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีภารกิจการดำเนินงาน ดังนี้

1. การสร้างความเข้าใจต่อบุคคล ชุมชน และสถาบันอื่น ๆ โดยการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาที่เป็นจุดเน้นเฉพาะ
2. การเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ชุมชน และสถาบันอื่น ๆ ที่ร่วมจัดการศึกษา โดยการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่บุคคลต่าง ๆ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก
3. การร่วมมือกันในการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน และสถาบันอื่น ๆ รวมไปถึงการใช้ทรัพยากรที่มีร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน
4. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ชุมชน และสถาบันอื่น ๆ
5. ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ชุมชน และสถาบันอื่น ๆ ได้รับความช่วยเหลือทางด้านความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับงานวิชาการตามความจำเป็นของแต่ละบุคคลได้อย่างเหมาะสม
6. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัทมพร พงษ์เพชร (2561, น. 8-9) กล่าวว่า การส่งเสริมความรู้และประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาวิชาการ และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการร่วมจัดการศึกษา สรรวจและศึกษาข้อมูลความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการส่งเสริมให้โรงเรียนสร้างเครือข่าย ประสานความร่วมมือ

ช่วยเหลือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนในเครือข่าย

สรุปได้ว่า การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน หมายถึง การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ ประสานความร่วมมือวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทุกด้าน ส่งเสริมให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา สร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า ผู้ปกครองและปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน รวมถึงส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

แพรวดาว สอนง้วน (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านการสร้างทีมงาน ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการบริหารจัดการ

ไกรสร เจียมทอง (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของประธานกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่เป็นกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร เทคโนโลยี

มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านการบริหารจัดการองค์การ รองลงมา คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อนิรุทธิ์ อมรแก้ว (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารที่ส่งเสริมการจัดการศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการสื่อสาร รองลงมา คือ ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ และ 2) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ซึ่งแบ่งเป็นขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ ทักษะการเป็นผู้นำทางวิชาการ ทักษะนวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ ทักษะการสื่อสาร และทักษะการทำงานเป็นทีม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 ส่วนทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและทักษะมุ่งผลสัมฤทธิ์ ไม่แตกต่างกัน

คาวี เจริญจิตต์ (2557) ได้ศึกษา เรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง ในภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การบริหาร วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง ในภาพรวมและ เป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา กับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง ในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มณีนรุตน์ คำจำปา (2558) ได้ศึกษา เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษา กับการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นต่อทักษะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ในภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมนุษย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ 2) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ย

ต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป 3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษา กับ

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าสหสัมพันธ์ตั้งแต่ .110 ถึง .593

อุษา แซ่เตียว (2559) ได้ศึกษา เรื่องทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารโรงเรียน ทั้งในภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พระมหากานต์ ชาวตร (2548) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานครในภาพรวม และเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร ในภาพรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 3) ทักษะของผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พจนารถ เจริญจิตร (2554) ได้ศึกษา เรื่องพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม รองลงมา คือ ด้านการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านความไว้วางใจ 2) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในภาพรวมมี 4 ด้าน คือ ด้านการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของเป้าหมาย ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ และด้านการมีส่วนร่วมในการทำงาน โดยร่วมกันส่งผลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีประสิทธิภาพในการทำนาย คิดเป็นร้อยละ 45.40 จากผลการวิจัย พฤติกรรมการ

ทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้เกิดการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน และสร้างความไว้วางใจให้มากขึ้น ขณะเดียวกันผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา จึงจะทำให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สุวรรณ พงษ์ผ่องพูล (2558) ได้ศึกษา เรื่องการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการทำงานเป็นทีมของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน 2) ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน และ 3) การทำงานเป็นทีมส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านเป้าหมายของทีม (X_3), ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกัน (X_1), ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ (X_5), ด้านการติดต่อสื่อสาร (X_2) และด้านการยอมรับนับถือ (X_4) สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้ร้อยละ 55.50 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z'_Y = 0.318X_1 - 0.124X_2 + 0.434X_3 - 0.034X_4 + 0.266X_5$

ปารณิ เพชรสีช่วง (2561) ได้ศึกษา เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับดังนี้ การวัดผลและการประเมินผล การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ผู้บริหาร ครูผู้สอน สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และชุมชน และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 คือปัจจัยด้านผู้บริหาร (X_1) ปัจจัยด้านครูผู้สอน (X_2) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (X_3) สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้ $Z'_Y = 0.073Zx_1 + 0.069Zx_3 + 0.061Zx_2$

ปัทมพร พงษ์เพชร (2561) ได้ศึกษา เรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ทักษะการทำงานเป็นทีม รองลงมาคือ ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ส่วนทักษะที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ทักษะเทคโนโลยี

นวัตกรรม ดิจิทัล 2) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การวัดผล ประเมินผลการเรียน รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การส่งเสริมความรู้และประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมากที่สุด ($r_{xy} = .835$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะเทคโนโลยี นวัตกรรม ดิจิทัล และทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ร่วมกันทำนายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ได้ร้อยละ 73.30 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $Z = 351X_4 + .397X_5 + .222X_1$

ปิยะพร เชี่ยวอินทร์ (2562) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยด้านผู้บริหารโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก 4) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก 5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีจำนวน 6 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (X_{10}) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (X_8) การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (X_4) ครูมีเทคนิคและวิธีการวัดผลที่ดีและสามารถนำมาปรับปรุงการสอน (X_7) และการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน (X_1) ตัวแปรทั้ง 5 ตัว สามารถทำนายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทได้ร้อยละ 63.8 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.467 + .253X_{10} + .098X_8 + .096X_4 + .119X_7 + .098X_1$$

$$Z'_Y = .382Z_{10} + .167Z_8 + .113Z_4 + .178Z_7 + .157Z_1$$

ดวงแข มานะปรีชางามเลิศ (2562) ได้ศึกษา เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์

การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ .72 สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาได้ร้อยละ 52 สร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $Y' = 1.75 + 0.17(X_1) + 0.15(X_2) + 0.12(X_4) + 0.11(X_6)$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z = 0.28(Z_1) + 0.24(Z_2) + 0.19(Z_4) + 0.16(Z_6)$

งานวิจัยต่างประเทศ

Muhammad Saifurrahman, Putu Sudira, and Rihab Wit Daryono (2021) ได้ศึกษา เรื่องปัจจัยที่กำหนดแนวทางการแก้ปัญหาการเป็นผู้บริหารสถานศึกษากับการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดการและส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการบริหารงานและการบริหารที่ดี ในกรณีนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่เป็นผู้ดูแล โค้ช และประเมินกิจกรรมของการจัดการศึกษาทั้งหมดที่ดำเนินการในโรงเรียน เพื่อให้คำแนะนำและเพิ่มความสามารถของครูในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุด ที่สำคัญที่สุด ให้ผู้บริหารสถานศึกษาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาในการจัดการการเรียนรู้ ในศตวรรษ 21 ซึ่งสามารถวัดได้จากวิธีการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการกำหนดสมรรถนะของแต่ละคน การปรับความต้องการในภาคสนาม การเน้นหลักสูตร การฝึกอบรม การให้คำปรึกษา และการประเมินผลสำหรับนักเรียน ความไวต่อการพัฒนาการทำงาน รวมถึงการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ ในศตวรรษ 21 การแก้ไขปัญหาดังกล่าวสามารถนำไปใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียน ดังนั้น การเตรียมการในการปรับปรุงการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะดำเนินการมีประสิทธิภาพมากขึ้น กล่าวได้ว่าความเป็นผู้นำของโรงเรียนจะมีประสิทธิภาพหากได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดเพื่อใช้ประโยชน์จากความสามัคคี ความสามารถ และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

Yingxiu Yang (2013) ได้ศึกษา เรื่องบทบาทภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในการปรับปรุงโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาโรงเรียน สามารถช่วยแก้ไขปัญหของโรงเรียนได้ตรงจุด และได้รับการปรับปรุงในระดับที่แตกต่างกันในแต่ละขั้นตอน การสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงประกอบด้วย ระยะเริ่มต้น ระยะเริ่มต้นโดยทั่วไป และระยะที่เติบโตเต็มที่ ทักษะความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสามารถสะท้อนให้เห็นในการสร้างความคิด สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน การแบ่งปันอำนาจ การได้รับความไว้วางใจ และการประสบการณ์ความสำเร็จ พิสูจน์ได้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาโรงเรียน ดังนั้นการเสริมสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร

Joko Winarno, Happy Fitria, and Yessi Fitriani (2021) ได้ศึกษา เรื่องบทบาทของการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารในการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของรัฐ เมืองมัวราเตลัง อำเภอบันยัวสิน ผลการวิจัยพบว่า 1) มีบทบาทเชิงบวก โดยพิจารณาจากความสมบูรณ์ของเอกสารหลักสูตร การจัดเตรียมเครื่องมือ RPP (Prota, Promes, RPP) การรวบรวมเอกสาร KKM ได้รับการประกาศว่าเสร็จสมบูรณ์ 2) ผลการนิเทศทางวิชาการของอาจารย์ใหญ่ในด้านมาตรฐานเนื้อหาการทำแผนที่ ตัวชี้วัด การพัฒนา วิธีการเรียนรู้ การใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ เทคนิคการประเมิน การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ เสร็จสิ้น พร้อมประกาศใช้ ICT การวิเคราะห์ความสมบูรณ์ของการเรียนรู้ถูกประกาศว่าไม่สมบูรณ์ จำเป็นต้องปรับปรุง เนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียนมีจำกัด และครูผู้สอนวิชาที่ไม่สอดคล้องกับระเบียบวินัยทางวิทยาศาสตร์ของตน กิจกรรมการนิเทศทางวิชาการจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและค่อยเป็นค่อยไปเพื่อพัฒนาความเป็นมืออาชีพของครูและคุณภาพของโรงเรียน 3) ปัจจัยกีดขวางการนิเทศทางวิชาการ คือ เวลาที่จำกัด ตารางเวลาที่ตรงกับกิจกรรมอื่น ๆ การประชุมอย่างเป็นทางการ การประชุมเชิงปฏิบัติการหรือกิจกรรมอื่น ๆ ครูใหญ่มีปัญหาในการดูแลครูที่ไม่สอดคล้องกับวุฒิการศึกษาของพวกเขา จากการวิจัยมีข้อเสนอแนะจากหลายฝ่าย ดังนี้ 1) การนำการนิเทศทางวิชาการไปปฏิบัติควรเป็นไปตามกำหนดการควบคุมดูแลที่เหมาะสม เพื่อให้ครูมีความกระตือรือร้นในการเตรียมความพร้อมครบถ้วนมากขึ้น 2) ภายหลังการกำกับดูแลคาดว่าจะมีการประเมินและติดตามผลเพื่อเป็นสื่อในการปรับปรุงการกำกับดูแลในอนาคต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ผู้วิจัยได้ตัดสินใจเลือกตัวแปรในการศึกษา ดังนี้

1. ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 ทักษะ คือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ Wagner (2008); Areti Chalkiadaki (2018); Alena Juvova and Froukje Bakker (2015); สมาคมแห่งชาติของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (NASSP) (2013, อ้างถึงใน อนิรุทธิ์ อมรแก้ว, 2561); Besenski, M (2013 อ้างถึงในวิโรจน์ สารัตนะ, 2556); Linda Darling-Hammond (อ้างถึงในวิโรจน์ สารัตนะ, 2556); ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2557); แพรวดา สนองผัน (2557); ไกรสร เจียมทอง (2561); มณฑาทิพย์ นามนุ (2561); ปัทมพร พงษ์เพชร (2561)

และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) โดยใช้เกณฑ์ในการสังเคราะห์ที่ระดับความถี่ ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป

2. ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากแนวคิด ทฤษฎี ขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของ กมล ภู่งาม (2545); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552); ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) และจิตติมา วรรณศรี (2557) โดยใช้เกณฑ์ในการสังเคราะห์แบบยูเนียน กรอบแนวคิด ในการวิจัยแสดงดังภาพ 5

ภาพ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เป็นการวิจัยแบบเชิงสำรวจ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. **ประชากร** ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 163 โรงเรียน

2. **กลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 103 โรงเรียน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น.43) และเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณเทียบบัญญัติไตรยางศ์และวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ตามสัดส่วนของโรงเรียนในแต่ละอำเภอ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 206 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 103 คน และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 103 คน ซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2564

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 โรงเรียน แบ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 103 คน และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 103 คน รวมทั้งสิ้น 206 คน

ขั้นที่ 2 กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณเทียบบัญญัติไตรยางศ์ จำแนกตามอำเภอทั้ง 4 อำเภอ พิจารณาจากจำนวนสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ

ขั้นที่ 3 สุ่มตัวอย่างโรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ตามสัดส่วนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามอำเภอ ด้วยวิธีการจับสลากชื่อโรงเรียน ให้ได้ครบตามจำนวน

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2553, น. 161) ได้กล่าวถึงการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและระดับนัยสำคัญทางสถิติ (α) ควรกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างให้ใช้ได้ทั้งกรณีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์ถดถอย เพราะเป็นการวิเคราะห์ต่อเนื่องโดยมีเกณฑ์ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์ถดถอย กลุ่มตัวอย่างต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 100 คน หรือไม่น้อยกว่า 20 คน ต่อจำนวนตัวแปรต้น (ตัวแปรพยากรณ์) 1 ตัวแปร ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรพยากรณ์ 5 ตัวแปร กลุ่มตัวอย่างจึงต้องมีไม่น้อยกว่า 100 คน ด้วยหลักการนี้และการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ดังรายละเอียดตามตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ผู้ให้ข้อมูล		รวม
	จำนวน สถานศึกษา	จำนวน สถานศึกษา	ผู้บริหาร สถานศึกษา	หัวหน้าฝ่าย วิชาการ	
วัดโบสถ์	26	17	17	17	34
พรหมพิราม	51	32	32	32	64
ชาติตระการ	29	18	18	18	36
นครไทย	57	36	36	36	72
รวม	163	103	103	103	206

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 (2563).

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 5 ทักษะ ประกอบด้วย 1. ทักษะการสื่อสาร 2. ทักษะการทำงานเป็นทีม 3. ทักษะการแก้ปัญหา 4. ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ 5. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร รวม 30 ข้อ ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560, น. 60)

ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 7 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดการเรียนรู้ 2. ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา 3. ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4. ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ 5. ด้านการนิเทศและแนะแนวการศึกษา 6. ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 7. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน รวม 36 ข้อ ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560, น. 60)

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารทางวิชาการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

2.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรพหุภาคี และตัวแปรเกณฑ์ แต่ละตัวแปรประกอบด้วย ดังนี้

2.2.1 ตัวแปรพหุภาคี คือ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

2.2.2 ตัวแปรเกณฑ์ คือ การบริหารงานวิชาการ

2.3 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.4 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะ เป็นการสร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ มาตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.5 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถามและหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีรายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

2.5.1 ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา ตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาบริหารและ
พัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.5.2 ดร.สทิพร เขาวนชัย ตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.5.3 ดร.สนิท ประหา ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พิษณุโลก เขต 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

โดยเกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้อง มีดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหา/จุดประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหา/จุดประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามเนื้อหา/จุดประสงค์

นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
ของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า $IOC \geq 0.5$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า $IOC < 0.5$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

6. คัดเลือกข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเหมาะสมและสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
โดยประยุกต์ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) ปรากฏว่า
ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 (ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของเครื่องมืออยู่ใน
ภาคผนวก ง หน้า 132)

7. ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมตามค่า IOC และข้อเสนอแนะของ
ผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

8. นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์
แอลฟา (Alpha-coefficient) ของคอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบสอบถาม

เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีค่าเท่ากับ 0.98 และแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีค่าเท่ากับ 0.99 โดยรวมทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.99 (ผลการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมืออยู่ในภาคผนวก จ หน้า 135) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของคำถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ระหว่าง 0.40-0.93 (ผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) ของเครื่องมือในการวิจัย อยู่ในภาคผนวก ฉ หน้า 136)

9. นำข้อมูลจากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. การเก็บข้อมูลผู้วิจัย ได้ดำเนินการด้วยวิธี ดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและเก็บข้อมูลด้วยวิธีการกรอกแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Google forms) ได้รับผลการตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา มีจำนวน 206 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด (เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย อยู่ในภาคผนวก ช หน้า 139)
3. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลและนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จ SPSS โดยดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยการนำข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อข้อคำถาม โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายเป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยภาพรวม

3. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยการนำข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อข้อคำถาม โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายเป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยภาพรวม

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ด้วยโปรแกรมสำเร็จ SPSS โดย อาศัยพื้นฐานจากสมการของสถิติต่อไปนี้ ได้แก่

ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2558, น. 106)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคนตอบคำถาม

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2558, น. 107)

$$\text{สูตร } S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนตอบคำถาม

เกณฑ์แปลการความหมายคะแนนเฉลี่ยของข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น.121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 แปลว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 แปลว่า อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 แปลว่า อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 แปลว่า อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 แปลว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Correlation Coefficient) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จ SPSS โดยอาศัยพื้นฐานจากสมการต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 129-130)

$$\text{สูตร} \quad r_{xy} = \frac{n(\sum xy) - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2][n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
$\sum x$	แทน	ผลรวมของตัวแปรพยากรณ์ หรือ ตัวแปร x
$\sum y$	แทน	ผลรวมของตัวแปรเกณฑ์ หรือ ตัวแปร y
$\sum xy$	แทน	ผลรวมของผลคูณตัวแปร x และ y
$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของตัวแปรพยากรณ์ (x)
$\sum y^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของตัวแปรเกณฑ์ (y)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงเส้นสามารถแปลงคะแนนตามแนวทางของ Greenwood ได้ดังนี้ (ชูศักดิ์ จรุธสวีสต์, 2563, หน้า 234)

ค่าสหสัมพันธ์ (r_{xy})	ความหมาย
$ r_{xy} < 0.30$	มีความสัมพันธ์เชิงเส้นต่ำ
$0.30 < r_{xy} < 0.70$	มีความสัมพันธ์เชิงเส้นปานกลาง
$0.70 < r_{xy} < 0.90$	มีความสัมพันธ์เชิงเส้นสูง
$0.90 < r_{xy} < 1.00$	มีความสัมพันธ์เชิงเส้นสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยทั่วไปนิยมใช้สัญลักษณ์ (r_{xy}) แทนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มการบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์จะใช้ตัวเลขของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้ -1 หรือ +1 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง แต่หากมีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงถึง การมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อยหรือไม่มีเลย ถ้าผลสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยกว่า 0.70 สามารถนำไปสู่การสร้างสมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

5. การสร้างสมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) โดยใช้วิธี stepwise ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จ SPSS โดยใช้สมการต่อไปนี้ (พฤตสรรค์ สุทธิไชยเมธี, 2563, น. 14-16)

สมการพยากรณ์เชิงเส้นในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = b_0 + b_1(X_1) + b_2(X_2) + \dots + b_k(X_k)$$

เมื่อ $\hat{Y}$	แทน	สมการพยากรณ์
$X_1, X_2, \dots, X_k$	แทน	ตัวแปรพยากรณ์ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ k ตามลำดับ
b_0	แทน	ค่าคงที่
$b_1, b_2, \dots, b_k$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ ของ X_1 ถึง X_k ตามลำดับ

$$\text{และ } b_j = \frac{\sum X_j Y}{\sum X_j^2}$$

$$b_0 = \bar{Y} - b_j \bar{X}$$

สมการพยากรณ์เชิงเส้นในรูปคะแนนมาตรฐาน

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน เป็นการศึกษาเพื่อหารูปแบบสมการเชิงคณิตศาสตร์ที่จะใช้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยจะอธิบายตัวแปรหนึ่งเมื่อทราบค่าตัวแปรอีกตัวแปรหนึ่ง ซึ่งความสัมพันธ์มีเหตุและมีผลต่อกันและกัน ซึ่งคะแนนทุกตัวเปลี่ยนเป็นรูปคะแนนมาตรฐาน จะทำให้ได้สมการพยากรณ์เชิงเส้นตรงในรูปของคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2541, น. 152 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2553, น. 185-186)

$$Z'_Y = \beta_1 Z_1 + \beta_2 Z_2 + \dots + \beta_k Z_k$$

เมื่อ Z'_Y	แทน	คะแนนพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐานของตัวแปรเกณฑ์
$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$	แทน	ค่าน้ำหนักเบต้าหรือสัมประสิทธิ์การถดถอย ของคะแนนมาตรฐานของตัวแปรพยากรณ์ ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ k ตามลำดับ
$Z_1, Z_2, \dots, Z_k$	แทน	คะแนนมาตรฐานของตัวแปรพยากรณ์ ตัวที่ 1 ถึง ตัวที่ k ตามลำดับ
K	แทน	จำนวนตัวแปรตัวพยากรณ์

น้ำหนักเบต้า (β) ต่างกับน้ำหนักของคะแนนดิบ b ตรงที่หน่วยของ β เป็นคะแนนมาตรฐาน ดังนั้น β เป็นค่าที่ชี้ถึงว่า เมื่อตัวแปรตัวพยากรณ์ (X) ตัวนั้นเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย คะแนนมาตรฐานจะทำให้ตัวแปรเกณฑ์ (คะแนนพยากรณ์ของตัวแปรตาม) เปลี่ยนแปลงไป β หน่วยคะแนนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นพื้นฐานโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จ
ดังนี้

1. วิเคราะห์แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์แบบสอบถามทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. การวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สถิติที่ใช้ คือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product Correlation Coefficient)
4. การวิเคราะห์ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธี Stepwise

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปรในสมการพยากรณ์ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\bar{Y}$	แทน	ตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Z'_Y	แทน	ตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
X_1	แทน	ทักษะการสื่อสาร
X_2	แทน	ทักษะการทำงานเป็นทีม
X_3	แทน	ทักษะการแก้ปัญหา
X_4	แทน	ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์

- X_5 แทน ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร
- Y แทน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
- R แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
- R^2 แทน ค่าอำนาจในการพยากรณ์
- b, β แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนน

มาตรฐานตามลำดับ

- SE_b แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์

- SE_{est} แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์

- a แทน ค่าคงที่ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

- $\hat{Y}, Z'_Y$ แทน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ที่ได้จากการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

และคะแนนมาตรฐานตามลำดับ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	(n = 206)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. วุฒิการศึกษา		
1.1 ปริญญาตรี	59	28.64
1.2 ปริญญาโท	138	66.99
1.3 ปริญญาเอก	9	4.37
รวม	206	100.00
2. ตำแหน่งที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน		
2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	103	50.00
2.2 หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	103	50.00
รวม	206	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	(n = 206)	
	จำนวน	ร้อยละ
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
3.1 ต่ำกว่า 10 ปี	115	55.82
3.2 10 – 20 ปี	44	21.36
3.3 มากกว่า 20 ปี	47	22.82
รวม	206	100.00

จากตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 206 คน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประกอบด้วย ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก พบว่า มากที่สุด คือ ปริญญาตรี มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 28.64 รองลงมา คือ ปริญญาโท มีจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 66.99 และน้อยที่สุด คือ ปริญญาเอก มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.37 จำแนกตามตำแหน่งที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ มีจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ประกอบด้วย ต่ำกว่า 10 ปี 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี พบว่า ประสบการณ์การทำงาน มากที่สุด คือ ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 55.82 รองลงมา คือ มากกว่า 20 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 22.82 และน้อยที่สุด คือ 10-20 ปีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 21.36

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

จากการศึกษาข้อมูลทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในภาพรวม

ที่	ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	(n = 206)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ทักษะการสื่อสาร	4.34	0.51	มาก	5
2	ทักษะการทำงานเป็นทีม	4.70	0.45	มากที่สุด	1
3	ทักษะการแก้ปัญหา	4.48	0.54	มาก	4
4	ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์	4.53	0.50	มากที่สุด	3
5	ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสื่อสาร	4.54	0.50	มากที่สุด	2

จากตาราง 5 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมา คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) และทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านทักษะการสื่อสาร

ที่	ทักษะการสื่อสาร	(n = 206)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาษาไทย ในการพูด เขียน และถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็น ได้อย่างน่าเชื่อถือ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย	4.63	0.56	มากที่สุด	1
2	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาษาอังกฤษ ในการพูด เขียน และถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็น ได้อย่างน่าเชื่อถือ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย	3.52	0.99	มาก	5
3	ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานให้แก่ครู ได้ชัดเจน	4.54	0.61	มากที่สุด	3
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพูดสร้างความมุ่งมั่นและ มีกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ครู	4.56	0.60	มากที่สุด	2
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเจรจาต่อรองนำเสนอ ความคิดแก่ผู้อื่นหรือหน่วยงานอื่น	4.47	0.61	มาก	4
รวม		4.34	0.51	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านทักษะการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาษาไทย ในการพูด เขียน และถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็น ได้อย่างน่าเชื่อถือ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมา คือผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพูดสร้างความมุ่งมั่นและ มีกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ครู อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาษาอังกฤษ ในการพูด เขียน และถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็น ได้อย่างน่าเชื่อถือ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม

ที่	ทักษะการทำงานเป็นทีม	(n = 206)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงการเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์	4.54	0.60	มากที่สุด	6
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเอง	4.79	0.46	มากที่สุด	1
3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูในทีมมีความไว้วางใจ ความสามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.73	0.52	มากที่สุด	4
4	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูในทีมร่วมกันแสดงความคิดเห็นและรับผิดชอบงานร่วมกัน	4.75	0.49	มากที่สุด	2
5	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันวางแผนแก้ปัญหาและส่งเสริมให้ครูทำงานโดยมีเป้าหมายเดียวกัน เพื่อให้งานสำเร็จ	4.73	0.51	มากที่สุด	3
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างขวัญกำลังใจ ยกย่องชมเชย และอำนวยความสะดวกในการทำงานให้แก่ครู	4.67	0.57	มากที่สุด	5
รวม		4.70	0.45	มากที่สุด	

จากตาราง 7 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูในทีมร่วมกันแสดงความคิดเห็นและรับผิดชอบงานร่วมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงการเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านทักษะการแก้ปัญหา

ที่	ทักษะการแก้ปัญหา	(n = 206)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ประสบการณ์ ข้อมูลสารสนเทศ มาวิเคราะห์สถานการณ์ ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ	4.48	0.61	มาก	3
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนในการแก้ปัญหา	4.52	0.60	มากที่สุด	2
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย	4.46	0.67	มาก	5
4	ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาตัดสินใจเลือกแนวคิดในการแก้ปัญหาได้ในสภาวะการณ์ที่กดดัน	4.39	0.67	มาก	7
5	ผู้บริหารสถานศึกษารับมือกับความยุ่งยากและซับซ้อนของสถานศึกษาได้	4.44	0.64	มาก	6
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่นและมองเห็นปัญหาได้อย่างทะลุปรุโปร่ง	4.46	0.64	มาก	4
7	ผู้บริหารสถานศึกษาทำให้ครูรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาเพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหา	4.61	0.57	มากที่สุด	1
รวม		4.48	0.54	มาก	

จากตาราง 8 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านทักษะการแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาทำให้ครูรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาเพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนในการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาตัดสินใจเลือกแนวคิดในการแก้ปัญหาได้ในสภาวะการณ์ที่กดดัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์

ที่	ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์	(n = 206)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาคิดวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหาสถานการณ์ และหาสาเหตุของปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	4.46	0.61	มาก	5
2	ผู้บริหารสถานศึกษาตีความและแปลความหมายข้อมูลที่ซับซ้อนได้ตรงประเด็น	4.46	0.61	มาก	5
3	ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม	4.43	0.63	มาก	6
4	ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานยืดหยุ่นให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง	4.53	0.58	มากที่สุด	3
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการพัฒนาการทำงาน	4.50	0.62	มาก	4
6	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดใจรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมงานมาใช้ในการพัฒนาการทำงาน	4.70	0.52	มากที่สุด	1
7	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูคิดนอกกรอบได้อย่างสร้างสรรค์	4.60	0.57	มากที่สุด	2
รวม		4.53	0.50	มากที่สุด	

จากตาราง 9 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดใจรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมงานมาใช้ในการพัฒนาการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูคิดนอกกรอบได้อย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร

ที่	ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร	(n = 206)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยี ข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้	4.50	0.60	มาก	4
2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียน นำเสนอผลงาน การพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลการงบประมาณ และอื่น ๆ	4.64	0.54	มากที่สุด	1
3	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เครือข่ายเทคโนโลยีในการบริหารจัดการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถเรียกใช้งานได้ง่ายสะดวกรวดเร็วด้วยช่องทางที่หลากหลาย	4.43	0.61	มาก	5
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีเว็บไซต์และโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสาร	4.61	0.62	มากที่สุด	2
5	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ และผลงานของสถานศึกษาสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง	4.52	0.65	มากที่สุด	3
รวม		4.54	0.50	มากที่สุด	

จากตาราง 10 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียน นำเสนอผลงาน การพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลการงบประมาณ และอื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีเว็บไซต์และโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสาร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เครือข่ายเทคโนโลยีในการบริหารจัดการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถเรียกใช้งานได้ง่ายสะดวกรวดเร็วด้วยช่องทางที่หลากหลาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในภาพรวม

ที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	(n = 206)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและ การจัดการเรียนรู้	4.53	0.52	มากที่สุด	4
2	ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา	4.58	0.51	มากที่สุด	1
3	ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.38	0.55	มาก	7
4	ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้	4.55	0.51	มากที่สุด	3
5	ด้านการนิเทศและแนะแนวการศึกษา	4.52	0.55	มากที่สุด	5
6	ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	4.56	0.54	มากที่สุด	2
7	ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน	4.51	0.55	มากที่สุด	6
รวม		4.52	0.48	มากที่สุด	

จากตาราง 11 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้

ที่	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดการเรียนรู้	(n = 206)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และความสามารถในการทำงานเกี่ยวกับวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.49	0.60	มาก	5
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการกำหนดทิศทางของการบริหารงานวิชาการ	4.49	0.59	มาก	4
3	ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมมือกับคณะครูปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบททางสังคม	4.53	0.60	มากที่สุด	3
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการใช้หลักสูตรโดยให้ครูทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.60	0.56	มากที่สุด	1
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ แผนปฏิบัติงานวิชาการ บันทึกการสอน ก่อนนำหลักสูตรไปใช้	4.53	0.57	มากที่สุด	2
รวม		4.53	0.52	มากที่สุด	

จากตาราง 12 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการใช้หลักสูตรโดยให้ครูทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ แผนปฏิบัติงานวิชาการ บันทึกการสอน ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และความสามารถในการทำงานเกี่ยวกับวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา

ที่	การวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา	(n = 206)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาและประเมินคุณภาพผู้เรียนตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	4.57	0.57	มากที่สุด	4
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินที่ดำเนินการตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน	4.48	0.60	มาก	5
3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด	4.61	0.56	มากที่สุด	2
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการกำหนดตัวชี้วัดของมาตรฐานสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร	4.64	0.55	มากที่สุด	1
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูวางแผนพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนเรียนรู้ ตัดสินผล การเรียนรู้จากข้อมูลที่ได้ทั้งจุดเด่นและจุดด้อย	4.59	0.57	มากที่สุด	3
รวม		4.58	0.51	มากที่สุด	

จากตาราง 13 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการกำหนดตัวชี้วัดของมาตรฐานสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) และข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินที่ ดำเนินการตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$)

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ที่	วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	(n = 206)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาครู คุณภาพงานวิชาการ และผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา	4.56	0.59	มากที่สุด	1
2	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูวิจัยเกี่ยวกับวิธีการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียน การสอนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ	4.37	0.64	มาก	4
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและ แนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ เรียนรู้ และกระบวนการทำงานของผู้เรียนและครู	4.39	0.60	มาก	3
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการรวบรวมและเผยแพร่ ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.18	0.72	มาก	5
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมา ใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา	4.41	0.66	มาก	2
รวม		4.38	0.55	มาก	

จากตาราง 14 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาครู คุณภาพงานวิชาการและผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนา การเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) และข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$)

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้

ที่	การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้	(n = 206)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำและพัฒนาสื่อขึ้นเองมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้	4.65	0.52	มากที่สุด	1
2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูปรับปรุงเลือกใช้จากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้	4.64	0.51	มากที่สุด	2
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา	4.53	0.61	มากที่สุด	4
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	4.41	0.66	มาก	6
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน	4.49	0.64	มาก	5
6	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.55	0.60	มากที่สุด	3
รวม		4.55	0.51	มากที่สุด	

จากตาราง 15 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำและพัฒนาสื่อขึ้นเองมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูปรับปรุงเลือกใช้จากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวมาใช้

ประกอบในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$)

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการนิเทศและแนวทางการศึกษา

ที่	การนิเทศและแนวทางการศึกษา	(n = 206)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่อง	4.46	0.67	มาก	6
2	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	4.50	0.64	มาก	4
3	ผู้บริหารสถานศึกษาช่วยเหลือแนะนำครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ	4.54	0.62	มากที่สุด	2
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวันได้	4.49	0.61	มาก	5
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเชื่อมโยงงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน	4.58	0.62	มากที่สุด	1
6	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูประสานงานด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น	4.52	0.62	มากที่สุด	3
รวม		4.52	0.55	มากที่สุด	

จากตาราง 16 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการนิเทศและแนวทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเชื่อมโยงงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับ

มากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาช่วยเหลือแนะนำครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$)

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ที่	การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	(n = 206)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาพร้อมกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษา	4.55	0.59	มากที่สุด	3
2	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.60	0.58	มากที่สุด	1
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดทำขึ้นภายในสถานศึกษา	4.57	0.58	มากที่สุด	2
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดเก็บฐานข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันอย่างครบถ้วนถูกต้องอย่างเป็นระบบ	4.51	0.60	มากที่สุด	4
รวม		4.56	0.54	มากที่สุด	

จากตาราง 17 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดทำขึ้นภายในสถานศึกษา

อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดเก็บฐานข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันอย่างครบถ้วนถูกต้องอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$)

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน

ที่	การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน	(n = 206)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและ รู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ	4.47	0.67	มาก	5
2	ผู้บริหารสถานศึกษาประสานความร่วมมือวิทยากร ภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพ ของผู้เรียนทุกด้าน	4.48	0.63	มาก	4
3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างสถานศึกษากับบุคคลอื่นและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	4.51	0.62	มากที่สุด	2
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์อันดีกับ ศิษย์เก่า ผู้ปกครองและปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน	4.60	0.61	มากที่สุด	1
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ภายในชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.51	0.64	มากที่สุด	3
รวม		4.51	0.55	มากที่สุด	

จากตาราง 18 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหาร สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า ผู้ปกครองและปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคลอื่นและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์เพื่อตรวจสอบตัวแปรที่นำเข้าสู่การสร้างสมการพยากรณ์ในขั้นตอนต่อไป โดยมีเงื่อนไข คือ ตัวแปรพยากรณ์ต้องมีความสัมพันธ์กันไม่สูงแต่ตัวแปรพยากรณ์ต้องสัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์และผู้วิจัยเลือกใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันเพื่อความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรผลการวิเคราะห์ แสดงดังตาราง 19

ตาราง 19 แสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21		X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y
ทักษะการสื่อสาร	X ₁	1					
ทักษะการทำงานเป็นทีม	X ₂	.648**	1				
ทักษะการแก้ปัญหา	X ₃	.749**	.796**	1			
ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิด สร้างสรรค์	X ₄	.737**	.771**	.927**	1		
ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การสื่อสาร	X ₅	.713**	.725**	.812**	.813**	1	
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	Y	.725**	.724**	.823**	.828**	.846**	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 19 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน (Y) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = .724 - .846$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 สามารถเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปน้อย คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (X_5) ($r = .846$) รองลงมาคือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ (X_4) ($r = .828$) ทักษะการแก้ปัญหา (X_3) ($r = .823$) ทักษะการสื่อสาร (X_1) ($r = .725$) และทักษะการทำงานเป็นทีม (X_2) ($r = .724$)

เมื่อพิจารณาเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกัน พบว่า ทักษะการสื่อสาร (X_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ระดับปานกลาง-สูงกับทักษะการทำงานเป็นทีม (X_2) ทักษะการแก้ปัญหา (X_3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ (X_4) และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (X_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่า r อยู่ในช่วง .648 - .749)

ทักษะการทำงานเป็นทีม (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ระดับสูงกับทักษะการแก้ปัญหา (X_3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ (X_4) และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (X_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่า r อยู่ในช่วง .725 - .796)

ทักษะการแก้ปัญหา (X_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ระดับสูง-สูงมากกับการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ (X_4) และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (X_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่า $r = .927$ และ .812) ตามลำดับ

การคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ (X_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ระดับสูงกับทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (X_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่า $r = .813$)

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปรในสมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ดีที่สุด และเนื่องมาจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ (X_1, X_2, X_3, X_4, X_5) ในภาพรวม มีค่าความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับปานกลาง และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพื่อการตรวจสอบสมการที่สมบูรณ์ผู้วิจัยจึงเลือกการทดสอบด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อยืนยันสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุด

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวแปรที่ละ 1 ตัวแปรตัว เข้าสู่สมการถดถอยโดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (ภัทรสินี ภัทรโกศล, 2562, น. 32) มาร่วมกันพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผลการวิเคราะห์ แสดงดังตาราง 20 และตาราง 21

ตาราง 20 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามรูปแบบ (Model)

(n = 206)					
รูปแบบที่	R	R ²	ΔR ²	ΔF	sig. ΔF
1. X ₅	.846	.715	.715	512.032**	.000
2. X ₅ , X ₄	.880	.774	.059	52.700**	.000
3. X ₅ , X ₄ , X ₁	.884	.782	.008	7.125**	.008

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อ	X ₁	แทน	ทักษะการสื่อสาร
	X ₄	แทน	ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์
	X ₅	แทน	ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร

จากตาราง 20 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามรูปแบบ (Model) พบว่า ในแต่ละรูปแบบมีความแตกต่างกันดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 มี 1 ตัวแปรพยากรณ์ คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร ของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถอธิบายความแปรปรวน ($\Delta R^2 = .715$) ได้ร้อยละ 71.50 มีอำนาจพยากรณ์ ($R^2 = .715$) เท่ากับร้อยละ 71.50 ยอมรับการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รูปแบบที่ 2 มี 2 ตัวแปรพยากรณ์ คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร และทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวน ($\Delta R^2 = .059$) เพิ่มขึ้นได้อีกร้อยละ 5.90 ทำให้มีอำนาจพยากรณ์เพิ่มขึ้น ($R^2 = .774$) เท่ากับร้อยละ 77.40 ยอมรับการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รูปแบบที่ 3 มี 3 ตัวแปรพยากรณ์ คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวน ($\Delta R^2 = .008$) เพิ่มขึ้นได้อีกร้อยละ 0.8 ทำให้มีอำนาจพยากรณ์เพิ่มขึ้น ($R^2 = .782$) เท่ากับร้อยละ 78.20 ยอมรับการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิเคราะห์ พบว่ารูปแบบที่ 3 มีอำนาจพยากรณ์มากที่สุดและยอมรับการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นค่าที่เหมาะสมของการวิจัยเชิงสำรวจทางการจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงเลือกรูปแบบที่ 3 นำมาสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ดีที่สุดรายละเอียดแสดงดังตาราง 21

ตาราง 21 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

(n = 206)					
ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	b	SE _b	β	t	Sig.
ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การสื่อสาร (X_5)	.442	.056	.462	7.838**	.000
ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิด สร้างสรรค์ (X_4)	.338	.058	.353	5.774**	.000
ทักษะการสื่อสาร (X_1)	.128	.048	.136	2.669**	.008
R = .884	SE _{est} = .225				
R ² = .782	F = 240.858				
R ² _{adj} = .778	b ₀ = .425				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 21 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (X_5) ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ (X_4) และทักษะการสื่อสาร (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ .442, .338 และ .128 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .462, .353 และ .136 ตามลำดับมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .884 มีค่าอำนาจพยากรณ์ได้ร้อยละ 78.20 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการพยากรณ์เท่ากับ .225 และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ .425 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับ ดังนี้

$$\hat{Y} = .425 + .442(X_5) + .338(X_4) + .128(X_1)$$

$$Z_{\hat{Y}} = .462(Z_{X_5}) + .353(Z_{X_4}) + .136(Z_{X_1})$$

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 2) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 4) สร้างสมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เก็บข้อมูลกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 103 โรงเรียน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณเทียบบัญญัติไตรยางศ์และวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ตามสัดส่วนของโรงเรียนในแต่ละอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 206 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 103 คน และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 103 คน ซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2564 ด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) ทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธี Stepwise

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ได้ข้อสรุปดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการทำงานเป็นทีม รองลงมา คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร และทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการสื่อสาร

1.1 ทักษะการสื่อสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาษาไทย ในการพูด เขียน และถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็น ได้อย่างน่าเชื่อถือ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย รองลงมา คือผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพูดสร้างความมุ่งมั่นและมีกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ครู และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาษาอังกฤษ ในการพูด เขียน และถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็นได้อย่างน่าเชื่อถือ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย

1.2 ทักษะการทำงานเป็นทีม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูพัฒนาดตนเอง รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูในทีมร่วมกันแสดงความคิดเห็นและรับผิดชอบงานร่วมกัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงการเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์

1.3 ด้านทักษะการแก้ปัญหา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาทำให้ครูรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาเพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนในการแก้ปัญหา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาตัดสินใจเลือกแนวคิดในการแก้ปัญหาได้ในสถานการณ์ที่กดดัน

1.4 ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดใจรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมงานมาใช้ในการพัฒนาการทำงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูคิดนอกกรอบได้อย่างสร้างสรรค์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม

1.5 ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียน นำเสนอผลงาน การพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลการงบประมาณ และอื่น ๆ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีเว็บไซต์และโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสาร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เครือข่ายเทคโนโลยี

ในการบริหารจัดการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถเรียกใช้งานได้ง่ายสะดวกรวดเร็ว ด้วยช่องทางที่หลากหลาย

2. ผลการศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการใช้หลักสูตรโดยให้ครูทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ แผนปฏิบัติงานวิชาการ บันทึกการสอน ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และความสามารถในการทำงานเกี่ยวกับวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

2.2 ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการกำหนดตัวชี้วัดของมาตรฐานสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินที่ดำเนินการตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน

2.3 ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาครู คุณภาพงานวิชาการและ ผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.4 ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำและพัฒนาสื่อขึ้นมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูปรับปรุงเลือกใช้จากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

2.5 ด้านการนิเทศและแนะแนวการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเชื่อมโยงงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาช่วยเหลือแนะนำครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่อง

2.6 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดทำขึ้นภายในสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดเก็บฐานข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันอย่างครบถ้วนถูกต้องอย่างเป็นระบบ

2.7 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า ผู้ปกครองและปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคลอื่น และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน (Y) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = .724 - .846$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 สามารถเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปน้อย คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (X_5) ($r = .846$) รองลงมา คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ (X_4) ($r = .828$) ทักษะการแก้ปัญหา (X_3) ($r = .823$) ทักษะการสื่อสาร (X_1) ($r = .725$) และทักษะการทำงานเป็นทีม (X_2) ($r = .724$)

เมื่อพิจารณาเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกันพบว่า ทักษะการสื่อสาร (X_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ระดับปานกลาง-สูงกับทักษะการทำงานเป็นทีม (X_2) ทักษะการแก้ปัญหา (X_3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ (X_4) และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (X_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่า r อยู่ในช่วง .648 - .749)

ทักษะการทำงานเป็นทีม (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ระดับสูงกับทักษะการแก้ปัญหา (X_3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ (X_4) และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (X_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่า r อยู่ในช่วง .725 - .796)

ทักษะการแก้ปัญหา (X_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ระดับสูง-สูงมากกับการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ (X_4) และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (X_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่า $r = .927$ และ $.812$) ตามลำดับ

การคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ (X_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ระดับสูงกับทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (X_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่า $r = .813$)

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของตัวแปรในสมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (X_5) ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ (X_4) และทักษะการสื่อสาร (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ .442, .338 และ .128 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .462, .353 และ .136 ตามลำดับมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .884 มีค่าอำนาจพยากรณ์ได้ร้อยละ 78.20 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการพยากรณ์เท่ากับ .225 และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ .425 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับดังนี้

$$\hat{Y} = .425 + .442(X_5) + .338(X_4) + .128(X_1)$$

$$Z'_Y = .462(Z_{X_5}) + .353(Z_{X_4}) + .136(Z_{X_1})$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 สามารถนำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด โดยทักษะการทำงานเป็นทีม มากที่สุดและทักษะการสื่อสาร น้อยที่สุด

1.1 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการทำงานเป็นทีม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการทำงานในสถานศึกษาที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยการทำงานร่วมกันทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ซึ่งทักษะการทำงานเป็นทีมเป็นทักษะที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมี เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาคนเดียวไม่สามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ โดยจะต้องส่งเสริมให้เกิดความไว้วางใจ ยอมรับซึ่งกันและกัน สร้างความสามัคคีและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพจนานารถ เจริญจิตร (2554) ได้ศึกษา เรื่องพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สุวรรณ พงษ์ผ่องพล (2558) ได้ศึกษา เรื่องการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการทำงานเป็นทีมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2557, น. 55-60) กล่าวว่า ผู้บริหารที่ไม่ทราบเรื่องการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานระหว่างตนเองและพนักงาน ก็ไม่สามารถที่จะผลักดันหรือทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุดคือการทำงานร่วมกันเป็นทีม และ Besenski, M (2013 อ้างถึงในวิโรจน์ สารัตนะ, 2556, น. 75) กล่าวว่า ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 มีทักษะที่สำคัญในการใช้บริหารงานต่าง ๆ คือ ทักษะการสร้างทีมงาน (Team building skill) เพื่อให้บุคคลภายนอกให้การยอมรับและมั่นใจในสภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษาให้เป็นมาตรฐานสากล ซึ่งผู้บริหารคนเดียวไม่สามารถทำให้ภารกิจงานที่มากมายนี้บรรลุผลได้ จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านทักษะการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการสื่อสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญของศตวรรษที่ 21 ที่จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล การมอบหมายงาน ภาระงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องติดต่อสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องเสมอ รวมถึงการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างน่าเชื่อถือ เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้ติดต่อสื่อสารทั้งภายในและ

ระหว่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับมณฑลทิพย์ นามนุ (2561) ได้ศึกษา เรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านทักษะการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และแพรวดา สอนง้วน (2557) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทักษะการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จากผลการวิจัยรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาษาอังกฤษ ในการพูด เขียน และถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็นได้อย่างน่าเชื่อถือ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประเทศไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาทางการและเป็นภาษาหลักที่ใช้ติดต่อสื่อสาร อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในอดีตเป็นการสอนที่เน้นไวยากรณ์ และระบบการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้เด็กสอบผ่าน ไม่ได้เน้นการฝึกใช้ภาษา จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาขาดความมั่นใจในตนเอง สืบเนื่องมาจากมีความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษไม่เพียงพอสำหรับการสื่อสาร จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านทักษะการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด โดยด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษามากที่สุดและด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาน้อยที่สุด

2.1 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การวัดผล ประเมินผลทางการศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการพิจารณาผู้เรียนเกิดคุณภาพการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและมาตรฐานการเรียนรู้ และนำข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน พัฒนา และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทางการศึกษา อีกทั้งยังให้ผู้เรียนทราบว่าตนเองมีจุดเด่นอะไรที่ควรพัฒนาและมีจุดบกพร่องอะไรที่ควรปรับปรุงแก้ไข รวมไปถึงการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อและตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับสุวรรณ พงษ์ผ่องพูล (2558) ได้ศึกษา เรื่องการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการ

เทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และปารณี เพชรสีช่วง (2561) ได้ศึกษา เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพังงา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14 ด้านการวัดผลและการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวิจัยเป็นกลยุทธ์หรือวิธีการสำคัญหนึ่งที่นิยมใช้ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการศึกษาที่จะช่วยให้ผู้สอนได้ทราบผลการจัดการเรียนการสอน หรือพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อหาทางแก้ปัญหา ส่งเสริม และพัฒนาการเรียน และพฤติกรรมของผู้เรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับสุวรรณา พงษ์ผ่องพูล (2558) ได้ศึกษา เรื่องการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปิยะพร เขียวอินทร์ (2562) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก และดวงแข มานะปรีชางามเลิศ (2562) ได้ศึกษา เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้การบริหาร งานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน (Y) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร

สถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจหลักการ กระบวนการบริหาร และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรม ภาระงานต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายได้ ซึ่งสอดคล้องกับมณีนรัตน์ คำจำปา (2558) ได้ศึกษา เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .110 ถึง .593 อุษา แซ่เตียว (2559) ได้ศึกษา เรื่องทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคาวิ เจริญจิตต์ (2557) ได้ศึกษา เรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปฐมศึกษาระยอง ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของตัวแปรในสมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผลการวิเคราะห์ พบว่าตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 5 ตัวแปร ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร พบว่า มีความสอดคล้องกันในส่วนของตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถทำนายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน 3 ตัวแปร ได้แก่ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ และทักษะการสื่อสาร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

4.1 ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ทั้งนี้อาจเนื่องจาก

เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นและเป็นที่ยอมรับในยุคปัจจุบันและเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น เป็นยุคที่หน่วยงานต่าง ๆ เห็นความจำเป็นและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินงาน การบริหารงานและการตัดสินใจ รวมไปถึงสถานศึกษาเช่นเดียวกัน ดังนั้นการบริหารจัดการและการตัดสินใจที่ดีคือการตัดสินใจอยู่บนฐานข้อมูลที่ต้องเป็นปัจจุบันและเพียงพอซึ่งจะถือว่าเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้องหรือเป็นการตัดสินใจที่ผิดพลาดน้อยที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร แสวงหาข้อมูลที่ต้องการ เพื่อจะได้มีส่วนร่วมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้ได้ประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับปัทมพร พงษ์เพชร (2561) ได้ศึกษา เรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะเทคโนโลยี นวัตกรรม ดิจิทัล และทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ทักษะเทคโนโลยี นวัตกรรม ดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนและการนำเสนอผลงานควรนำเทคโนโลยีสารมาใช้ในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ สนับสนุนและให้ความรู้แก่ครูในการผลิตและจะจัดทำสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ และ Crawford (อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2556, น. 75-77) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา ซึ่งต้องอาศัยการฝึกอบรมหรือการพัฒนาในทักษะที่สำคัญ ๆ ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีและนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ทั้งในการเรียนรู้ของนักเรียนการพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลการงบประมาณและอื่น ๆ จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

4.2 ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ทั้งนี้อาจเนื่องจากปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้มีความจำเป็นอย่างมากที่เราต้องปรับตัวรับกับสถานการณ์ เรียนรู้ปัญหาและแก้ไขเร็ว พัฒนาต่อยอดได้อย่างต่อเนื่อง ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีการคิดวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา สถานการณ์ และหาสาเหตุของปัญหาได้อย่างรวดเร็วเช่นกัน อีกทั้งมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เปิดใจรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมงานมาใช้ในการพัฒนาการทำงานและส่งเสริมให้ครูคิดนอกกรอบได้อย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาการศึกษาทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับสมาคมแห่งชาติของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (NASSP) (2013, p. 43 อ้างถึงใน อนิรุทธิ์ อมรแก้ว, 2561, น. 32-33) กล่าวว่า ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ (critical thinking and creativity skill) เป็นทักษะที่

สำคัญและส่งผลดีต่อการบริหารโรงเรียนให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย Areti Chalkiadaki (2018, p. 5) กล่าวว่า การคิดเชิงนวัตกรรมสร้างสรรค์เป็นการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในโลกนี้ อีกทั้งมีความใฝ่รู้ ความคิดสร้างสรรค์ ใช้เหตุผลในการกระทำสิ่งใดให้ถูกต้อง ยอมรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้ และ Robinson (2012 อ้างถึงใน แพรดาว สอนงพันธ์, 2557, น. 37-38) กล่าวว่า การที่จะเป็นผู้นำโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความคิดสร้างสรรค์ ประเด็นและปัญหาที่พบเจอในโรงเรียน ต้องการผู้นำที่มีลักษณะเป็นผู้นำที่สร้างสรรค์ หากกระบวนการ วิธีใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ทักษะการสื่อสารส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

4.3 ทักษะการสื่อสารส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ทั้งนี้เนื่องจากจากการสื่อสารคือเครื่องมืออย่างหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานของผู้บริหารนั้นจำเป็นต้องมีการสื่อสารทั้งกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน เมื่อการสื่อสารดีชัดเจน ก็จะส่งผลให้การปฏิบัติงานตามนโยบายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน บุคลากรเกิดความพึงพอใจและเข้าใจนโยบายได้อย่างชัดเจน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานและงานบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ Tony Wagner (2008) กล่าวว่า ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่จะพัฒนาและส่งเสริมด้านการศึกษา คือ การสื่อสารด้วยวาจาและภาษาเขียน Areti Chalkiadaki (2018, p. 5) กล่าวว่า การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (Effective communication) คือ การสื่อสารเชิงโต้ตอบกับบุคคลที่ทำงานด้วยการใช้การสื่อสารที่สามารถเข้าใจซึ่งกันและกันได้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานร่วมกัน มีความรับผิดชอบส่วนบุคคล สังคม และพลเมือง และสมาคมแห่งชาติของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (NASSP) (2013, p. 43 อ้างถึงใน อนิรุทธิ์ อมรแก้ว, 2561, น. 32-33) กล่าวว่า ทักษะด้านการสื่อสาร (communication skill) เป็นทักษะที่สำคัญและส่งผลดีต่อการบริหารโรงเรียนให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ทักษะการสื่อสารส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ส่วนทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ไม่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 คือ ทักษะการทำงานเป็นทีม (X_2) และทักษะการแก้ปัญหา (X_3) ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกิดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ (X) ด้วยกันสูงกว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์ โดยเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (r_{xy}) พบว่า ทักษะการทำงานเป็นทีม (X_2) มีความสัมพันธ์กับทักษะการสื่อสาร (X_1) ทักษะการแก้ปัญหา (X_3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ (X_4) และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (X_5) มีค่า r_{xy} เท่ากับ .648, .796, .771, และ .725 ตามลำดับ ทักษะการแก้ปัญหา

(X_3) มีความสัมพันธ์กับทักษะการสื่อสาร (X_1) ทักษะการทำงานเป็นทีม (X_2) ทักษะการคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ (X_4) และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (X_5) มีค่า r_{xy} เท่ากับ .749, .796, .927, และ .812 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าสูงกว่า R_{x_2y} ของ X_2 กับ Y ซึ่งมีค่าเท่ากับ .724 และสูงกว่า R_{x_3y} ของ X_3 กับ Y ซึ่งมีค่าเท่ากับ .823 ค่าความสัมพันธ์ดังกล่าวทำให้ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 2 ตัว ได้แก่ ทักษะการทำงานเป็นทีม (X_2) และทักษะการแก้ปัญหา (X_3) ไม่นับสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ ปัทมพร พงษ์เพชร (2561) ได้ศึกษา เรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการแก้ปัญหา ไม่ส่งต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 แต่อย่างไรก็ดีตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ทักษะการทำงานเป็นทีม (X_2) และทักษะการแก้ปัญหา (X_3) ในเชิงแนวคิด ทฤษฎีทั้ง 2 ทักษะเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร ดังนั้นในเชิงของการพัฒนาและการบริหารควรพิจารณานำตัวแปรในการนำไปใช้ก็อาจจะต้องพิจารณาให้รอบด้านโดยคำนึงถึงบริบทและความเกี่ยวข้องอื่น ๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อค้นพบจากงานวิจัยที่สำคัญ พบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ และทักษะการสื่อสารตามลำดับ ส่งผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ดังนั้น หากประสงค์จะพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ควรมีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำประเด็นย่อยของทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ และทักษะการสื่อสาร มาออกแบบเครื่องมือและวิธีการ รวมทั้งหลักสูตรการพัฒนาให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา

1.2 ในกรณีที่มีข้อจำกัดของเวลาและงบประมาณ ตัวของผู้บริหารเอง หรือหน่วยงานต้นสังกัด ควรพัฒนาทักษะทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอันดับแรก โดยเร่งพัฒนาในเรื่อง 1) แนวทางการส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียน นำเสนอผลงาน การพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลการงบประมาณ และอื่น ๆ 2) แนวทางการสนับสนุนให้มีเว็บไซต์และโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสาร และ 3) แนวทางการใช้

เทคโนโลยีในการสื่อสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ และผลงานของสถานศึกษาสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่อง ปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

2.2 ควรมีการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภู่อประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กุลิสรา จิตรขญาณิช. (2563). *วิธีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไกรสร เจียมทอง. (2561). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต).*
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- คาวี เจริญจิตต์. (2557). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ระยอง. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.*
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3).
นนทบุรี: บั๊ค พอยท์.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์3.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2557). *ภาวะผู้นำร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปัญญาชน.
- ชูศักดิ์ จรุธสวัตต์. (2563). *การวิเคราะห์ข้อมูลและการใช้สถิติในงานวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: คีสุกะ(ประเทศไทย).
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2560). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือวิจัย:แนวทางการนำไปใช้อย่างมืออาชีพ*.
กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- ดวงแข มานะปรีชางามเลิศ. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท.*
(วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- นริศสรา บุญสอาด. (2563). *ทักษะในศตวรรษที่21 ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.*
(วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2553). *ชุดวิชา 21701 การวิจัยหลักสูตรและการเรียนการสอน หน่วยที่ 7
การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และหน่วยที่ 10 สถิติวิเคราะห์เชิงปริมาณ: สถิติบรรยาย
และสถิติพาราเมตริก*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุริยาสาสน.

- ปัทมพร พงษ์เพชร. (2561). *ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2*. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ปารณีย์ เพชรสีช่วง. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14*. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปิยะพร เตียวอินทร์. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท*. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2562). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: หจก.มีน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- พระมหากานต์ ชาวตร. (2548). *ทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร*. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์และเพียว ยินดีสุข. (2558). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พฤทธิสรรค์ สุทธิไชยเมธี. (2563). *สถิติขั้นสูงเพื่อการวิจัยเชิงปริมาณทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- แพรวดาว สอนองพันธ์. (2557). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3*. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พจนารถ เจริญจิตร. (2554). *พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1*. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, นักรบ หมี่แสน และคณะ. (2561). *ความเป็นผู้นำทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ. (2557). *เติบโตเต็มตามศักยภาพ สู่ศตวรรษที่ 21 ของการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- มณีนรัตน์ คำจำปา. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เมธาพร ชิวขยาภรณ์ (2563). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอำเภอเชียงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช. (2558). ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21. สืบค้น 30 กันยายน 2564, จาก <http://61.19.73.142/km/?p=1227>
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีที่คณะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ศรัณญา น้อยพิมาย. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- สิทธิพล อาจอินทร์. (2562). ศาสตร์และศิลป์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. ขอนแก่น: ศึกษาสาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนิสา แพทย์พัฒน์. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุพรรณษา ไตรรัตน์. (2562). การศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุวรรณา พงษ์ผ่องพูล. (2558). การทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. (2563). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2563.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. (2564). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2558). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์รวมสมัยฉบับราชบัณฑิตยสภา*. กรุงเทพฯ: สำนักฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *เครื่องมือส่งเสริมการขับเคลื่อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา)*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อนิรุทธิ์ อมรแก้ว. (2561). *ทักษะของผู้บริหารที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อุษา แซ่เตียว. (2559). *ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม*. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Alena Juvova and Froukje Bakker. (2015). *Didactic Principles by Comenius and 21st Century Skills*. <https://http://epedagogium.upol.cz/pdfs/epd/2015/02/02.pdf>
- Areti Chalkiadaki. (2018). *A Systematic Literature Review of 21st Century Skills and Competencies in Primary Education*. *International Journal of Instruction*, Vol.11 (No.3), 1-16. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1183407.pdf>
- Cambridge University Press. (2015). *Cambridge Essential English Dictionary Second Edition (7th printing)*. Dubai by Oriental Press.

Joko Winarno, Happy Fitria, and Yessi Fitriani. (2021). *The role of principal academic supervision in improving the professionalism of teachers of state junior high schools*. JPGI (Jurnal Penelitian Guru Indonesia), Vol. 6 (No. 2), 478-481.
DOI: <https://doi.org/10.29210/021074jpgi0005>

Muhammad Saifurrahman, Putu Sudira, and Rihab Wit Daryono. (2021). *The Determinant Factor of the Principal Leadership Solutions in Facing the 21st Century Learning*. JURNAL PENDIDIKAN DAN PENGAJARAN, Volume 54 (Nomor 2), 230-243. DOI: <http://dx.doi.org/10.23887/jpp.v54i2>

Tony Wagner. (2008). *The global achievement gap: Why even our best schools don't teach the new survival skills our children need and what we can do about it*. New York: Basic Books.

Yingxiu Yang. (2013). *Principles' Transformational Leadership in School Improvement*. *Journal of Academic Administration in Higher Education*, Volume 9 (Issue 2). 77-83. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1140974.pdf>

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แก๊สเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (แบบสอบถาม ทักษะของผู้บริหาร
สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3)

1. ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา	ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร
และพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ดร.สฤพร เขาวนชัย	ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร
และพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. ดร.สนิท ประหา	ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ที่ อว ๑๖๐๓.๐๒/ว ๐๖๓๙

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทรศิลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวปาริฉัตร โตมี รหัสประจำตัว ๖๓๐๗๑๒๒๙ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๓” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพ่วง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวปาริฉัตร โตมี

โทร. ๐๙-๒๒๙๔-๗๘๘๔

ภาคผนวก ข (ต่อ)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ...บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๗

ที่...อว.๑๖๐๓.๐๒/ว.๐๖๓๙

วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง...ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ดร.สธิพร เขวนชัย

ด้วย นางสาวปาริฉัตร โตมี รหัสประจำตัว ๖๓๐๗๑๒๒๙ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๓” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพวง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามย์ นาอุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข (ต่อ)

ที่ อว ๑๖๐๓.๐๒/ว ๐๖๓๕๙

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ดร.สนธิ ประหา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวปาริฉัตร โดมี รหัสประจำตัว ๖๓๐๗๑๒๒๙ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง **“ทักษะ
ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๓”** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพ่วง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่า
ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไข
เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวปาริฉัตร โดมี

โทร. ๐๙-๒๒๙๔-๗๘๘๔

ภาคผนวก ค แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาใน
ศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม

เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

คำชี้แจง

ขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาร่างแบบข้อคำถาม ว่ามีความถูกต้องและความ
สอดคล้องระหว่างประเด็นนิยามศัพท์เฉพาะกับแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ โดยเขียน
ผลการพิจารณาของท่าน ด้วยเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนการพิจารณา (เฉพาะตอนที่ 2 และ
ตอนที่ 3) ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

ให้คะแนน + 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ตอนที่ 3 ถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่
ยังไม่สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวปาริฉัตร โตมี

นิสิตปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ตอนที่ 2 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ข้อ	ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ทักษะการสื่อสาร					
ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ด้วยภาษาพูดและภาษาเขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างน่าเชื่อถือ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย มอบหมายงานได้ชัดเจน สร้างความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน และสามารถเจรจาต่อรองนำเสนอความคิดได้ทั้งระหว่างบุคคล ระดับกลุ่ม และในที่สาธารณะได้อย่างมีอาชีพ					
1	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาษาไทย ในการพูด เขียน และถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็น ได้อย่างน่าเชื่อถือ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย				
2	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาษาอังกฤษ ในการพูด เขียน และถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็น ได้อย่างน่าเชื่อถือ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย				
3	ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานให้แก่ครูได้ชัดเจน				
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพูดสร้างความมุ่งมั่นและมีกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ครู				
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเจรจาต่อรองนำเสนอความคิดแก่ผู้อื่นหรือหน่วยงานอื่น				
ทักษะการทำงานเป็นทีม					
ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ สนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเอง ส่งเสริมให้ครูในทีมมีความไว้วางใจ ความสามัคคี มีบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้ครูในทีมร่วมกันแสดงความคิดและรับผิดชอบงานร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมแก้ปัญหาและผลักดันให้ครูทำงานโดยมีเป้าหมายเดียวกัน เพื่อให้งานสำเร็จไปได้ด้วยดี สามารถบริหารงานสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสังคม รวมทั้งสร้างขวัญกำลังใจ ยกย่องชมเชย และอำนวยความสะดวกในการทำงาน					

ข้อ	ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
6	ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงการเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์				
7	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเอง				
8	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูในทีมมีความไว้วางใจ ความสามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน				
9	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูในทีมร่วมกันแสดงความคิดเห็นและรับผิดชอบงานร่วมกัน				
10	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันวางแผน แก้ปัญหาและส่งเสริมให้ครูทำงานโดยมีเป้าหมายเดียวกัน เพื่อให้งานสำเร็จ				
11	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารงานสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสังคม				
12	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างขวัญกำลังใจ ยกย่องชมเชย และอำนวยความสะดวกในการทำงานให้แก่ครู				
ทักษะการแก้ปัญหา					
ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ประสบการณ์ ข้อมูลสารสนเทศ มาวิเคราะห์สถานการณ์ ในการแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ มีการวางแผนในการแก้ปัญหา มีวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย พิจารณาตัดสินใจเลือกแนวคิดในการแก้ปัญหาได้ดีในสถานการณ์ที่กดดัน สามารถรับมือกับความยุ่งยากและซับซ้อนของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่น และมองเห็นปัญหาได้อย่างทะลุปรุโปร่ง อีกทั้งทำให้ครูรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาเพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหา					
13	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ประสบการณ์ ข้อมูลสารสนเทศ มาวิเคราะห์สถานการณ์ ในการแก้ปัญหายอย่างเป็นระบบ				
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนในการแก้ปัญหา				
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย				
16	ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาตัดสินใจเลือกแนวคิดในการแก้ปัญหาได้ในสถานการณ์ที่กดดัน				
17	ผู้บริหารสถานศึกษารับมือกับความยุ่งยากและซับซ้อนของ				

ข้อ	ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	สถานศึกษาได้				
18	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่นและมองเห็นปัญหาได้อย่างทะลุปรุโปร่ง				
19	ผู้บริหารสถานศึกษาทำให้ครูรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาเพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหา				
ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์					
ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคิดวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา สถานการณ์ และหาสาเหตุของปัญหาได้อย่างรวดเร็ว สามารถตีความและแปลความหมายข้อมูลที่ซับซ้อนได้อย่างน่าเชื่อถือ เชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม บริหารงานยืดหยุ่นให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เปิดใจรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมงานมาใช้ในการพัฒนาการทำงาน และส่งเสริมให้ครูคิดนอกกรอบได้อย่างสร้างสรรค์					
20	ผู้บริหารสถานศึกษาคิดวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา สถานการณ์ และหาสาเหตุของปัญหาได้อย่างรวดเร็ว				
21	ผู้บริหารสถานศึกษาตีความและแปลความหมายข้อมูลที่ซับซ้อนได้ตรงประเด็น				
22	ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม				
23	ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานยืดหยุ่นให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง				
24	ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการพัฒนาการทำงาน				
25	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดใจรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมงานมาใช้ในการพัฒนาการทำงาน				
26	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูคิดนอกกรอบได้อย่างสร้างสรรค์				

ข้อ	ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร					
ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยี ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจากหลากหลายแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียน นำเสนอผลงาน การพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลการงบประมาณ และอื่น ๆ ใช้เครือข่ายเทคโนโลยีในการบริหารจัดการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบสามารถเรียกใช้งานได้ง่าย สะดวกรวดเร็วด้วยวิธีและช่องทางที่หลากหลาย สนับสนุนให้มีเว็บไซต์และโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสาร เพื่อความสะดวกรวดเร็ว ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมสถานศึกษา ข้อมูลข่าวสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ และผลงานของสถานศึกษาสู่ชุมชน ได้อย่างต่อเนื่อง					
27	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยี ข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้				
28	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียน นำเสนอผลงาน การพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลการงบประมาณ และอื่น ๆ				
29	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เครือข่ายเทคโนโลยีในการบริหารจัดการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถเรียกใช้งานได้ง่ายสะดวกรวดเร็วด้วยช่องทางที่หลากหลาย				
30	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีเว็บไซต์และโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสาร				
31	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ และผลงานของสถานศึกษาสู่ชุมชน อย่างต่อเนื่อง				

ตอนที่ 3 ถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ด้านการวางแผนหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้					
ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และความสามารถในการทำงานเกี่ยวกับวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มีความสามารถในการกำหนดวัตถุประสงค์ ทิศทางของการบริหารงานวิชาการ โดยร่วมมือกับคณะครู ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับบริบททางสังคม ส่งเสริมการใช้หลักสูตรโดยให้ครูทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ แผนปฏิบัติงานวิชาการ บันทึกการสอน ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ทำให้งานวิชาการไปสู่ความเป็นเลิศ					
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และความสามารถในการทำงานเกี่ยวกับวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร				
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการกำหนด ทิศทางของการบริหารงานวิชาการ				
3	ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมมือกับคณะครูปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับบริบททางสังคม				
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการใช้หลักสูตรโดยให้ครูทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ แผนปฏิบัติงานวิชาการ บันทึกการสอน ก่อนนำหลักสูตรไปใช้				
ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา					
ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาและประเมินคุณภาพผู้เรียนตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน จากการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินที่ ดำเนินการตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ส่งเสริมให้มีการกำหนดตัวชี้วัดของมาตรฐานสาระการ					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
เรียนรู้ของหลักสูตร อีกทั้งส่งเสริมให้ครูวางแผนพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนเรียนรู้ ตัดสินผลการเรียนรู้จากข้อมูลที่ได้ทั้งจุดเด่นและจุดด้อย					
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาและประเมินคุณภาพผู้เรียนตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน				
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินที่ ดำเนินการตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน				
8	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด				
9	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการกำหนดตัวชี้วัดของมาตรฐานสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร				
10	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูวางแผนพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนเรียนรู้ ตัดสินผลการเรียนรู้จากข้อมูลที่ได้ทั้งจุดเด่นและจุดด้อย				
ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาครู คุณภาพงานวิชาการ และผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา ด้วยการแสวงหาความจริงที่ทดลองเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของผู้เรียนและครู รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาครู คุณภาพงานวิชาการ และผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา				
12	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูวิจัยเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ				

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของผู้เรียนและครู				
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีการรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา				
15	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา				
ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้					
ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนจัดทำและพัฒนาขึ้นเองหรือปรับปรุงเลือกใช้จากสื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีการจัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และมีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน อีกทั้งส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษา ภายนอกสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
16	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำและพัฒนาสื่อขึ้นเองมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้				
17	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูปรับปรุงเลือกใช้จากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้				
18	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา				
19	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น				
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน				
21	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่าง				

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ต่อเนื่อง				
ด้านการนิเทศและแนะแนวการศึกษา					
ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ช่วยเหลือแนะนำครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ มุ่งให้ครูได้ปรับปรุงวิธีการสอนและจัดกิจกรรมอื่นควบคู่ไปด้วย ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งเชื่อมโยงงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน รวมไปถึงประสานงานด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น					
22	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่อง				
23	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา				
24	ผู้บริหารสถานศึกษาช่วยเหลือแนะนำครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ				
25	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวันได้				
26	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเชื่อมโยงงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน				
27	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูประสานงานด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น				
ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการจำเป็น และเป้าหมายของสถานศึกษา โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นชอบ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาพร้อมกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษา จัดทำ					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดทำกันเองภายในสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงการทำงานในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อีกทั้งมีการจัดเก็บฐานข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันอย่างครบถ้วนถูกต้องอย่างเป็นระบบ					
28	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการจำเป็น และเป้าหมายของสถานศึกษา โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นชอบ				
29	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา พร้อมกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษา				
30	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา				
31	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดทำขึ้นภายในสถานศึกษา				
32	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดเก็บฐานข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันอย่างครบถ้วนถูกต้องอย่างเป็นระบบ				
ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน					
ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ ประสานความร่วมมือวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทุกด้าน ส่งเสริมให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา สร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า ผู้ปกครองและปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน รวมถึงส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
33	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ				
34	ผู้บริหารสถานศึกษาประสานความร่วมมือวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทุกด้าน				
35	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคลอื่นและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา				
36	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า ผู้ปกครองและปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน				
37	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต				

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก ง ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC)

ตอนที่ 2 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	-1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
21	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
22	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 3 ถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
17	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	-1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
29	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

Reliability Statistics	
แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	
Cronbach's Alpha	N of Items
.976	30

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

Reliability Statistics	
แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	
Cronbach's Alpha	N of Items
.988	36

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

Reliability Statistics	
แบบสอบถามทั้งฉบับ	
Cronbach's Alpha	N of Items
.991	66

ภาคผนวก ฉ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) ของเครื่องมือ

- a แทน คำถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
b แทน คำถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	294.4333	1193.082	.505	.991
a2	295.6000	1183.352	.402	.991
a3	294.7000	1176.838	.736	.991
a4	294.6000	1180.593	.718	.991
a5	294.6667	1176.368	.746	.991
a6	294.6333	1177.895	.784	.991
a7	294.3333	1186.851	.690	.991
a8	294.4000	1183.490	.643	.991
a9	294.2667	1193.582	.726	.991
a10	294.3333	1184.092	.777	.991
a11	294.4667	1175.154	.748	.991
a12	294.7333	1175.099	.780	.991
a13	294.7000	1177.528	.719	.991
a14	294.6667	1166.575	.838	.990
a15	294.7333	1163.099	.811	.991
a16	294.7333	1164.064	.839	.990
a17	294.6333	1168.378	.861	.990
a18	294.4667	1181.568	.737	.991
a19	294.6333	1174.585	.789	.991
a20	294.6333	1168.240	.864	.990
a21	294.7000	1166.424	.904	.990

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a22	294.6333	1182.378	.668	.991
a23	294.7000	1171.459	.794	.991
a24	294.4333	1186.392	.722	.991
a25	294.5333	1178.189	.798	.991
a26	294.6667	1175.333	.709	.991
a27	294.5333	1181.637	.707	.991
a28	294.7000	1169.872	.772	.991
a29	294.6000	1167.903	.815	.991
a30	294.7000	1167.390	.823	.990
b1	294.6667	1172.230	.843	.990
b2	294.6333	1169.275	.914	.990
b3	294.6000	1168.662	.933	.990
b4	294.5000	1181.845	.816	.991
b5	294.6000	1173.628	.899	.990
b6	294.5000	1175.569	.883	.990
b7	294.6333	1167.275	.886	.990
b8	294.5333	1176.533	.842	.990
b9	294.4333	1187.013	.702	.991
b10	294.5333	1174.878	.886	.990
b11	294.6000	1176.938	.737	.991
b12	294.8667	1169.154	.721	.991
b13	294.8333	1168.489	.770	.991
b14	295.1333	1177.637	.586	.991
b15	294.9000	1169.059	.732	.991
b16	294.5333	1178.326	.717	.991
b17	294.5333	1177.085	.828	.991

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
b18	294.6333	1162.792	.861	.990
b19	294.7000	1163.390	.850	.990
b20	294.6333	1168.999	.848	.990
b21	294.6667	1169.195	.842	.990
b22	294.7000	1153.941	.887	.990
b23	294.7333	1158.547	.850	.990
b24	294.6333	1162.930	.914	.990
b25	294.7667	1157.564	.871	.990
b26	294.6333	1160.792	.900	.990
b27	294.7000	1161.528	.796	.991
b28	294.6000	1170.731	.883	.990
b29	294.6000	1168.179	.869	.990
b30	294.5667	1167.978	.879	.990
b31	294.5667	1167.978	.879	.990
b32	294.6000	1171.076	.875	.990
b33	294.6000	1173.697	.813	.991
b34	294.6000	1169.283	.845	.990
b35	294.5667	1165.082	.824	.991
b36	294.7333	1168.892	.705	.991

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพ่วง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ตอนที่ 3 ถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

จึงขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้ศึกษาจะเก็บรักษาคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ โดยจะนำมาวิเคราะห์ในภาพรวม ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบคำถามครั้งนี้

นางสาวปาริฉัตร โตมี

นิสิตปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบสอบถามการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ ให้สมบูรณ์

ตำแหน่งที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ
ประสบการณ์การทำงานตำแหน่งปัจจุบัน ☐ ต่ำกว่า 10 ปี ☐ 10-20 ปี ☐ มากกว่า 20 ปี
วุฒิการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับปฏิบัติงานตามทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

- 5 หมายถึง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
4 หมายถึง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ระดับการปฏิบัติมาก
3 หมายถึง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ระดับการปฏิบัติปานกลาง
2 หมายถึง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ระดับการปฏิบัติน้อย
1 หมายถึง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อที่	ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ทักษะการสื่อสาร						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาษาไทย ในการพูด เขียน และถ่ายทอดข้อมูลความรู้ ความคิดเห็น ได้อย่างน่าเชื่อถือ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย	5	4	3	2	1
2	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาษาอังกฤษ ในการพูด เขียน และถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็น ได้อย่างน่าเชื่อถือ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย	5	4	3	2	1
3	ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานให้แก่ครูได้ชัดเจน	5	4	3	2	1
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพูดสร้างความมุ่งมั่นและมีกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ครู	5	4	3	2	1

ข้อที่	ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเจรจาต่อรองนำเสนอความคิดแก่ผู้อื่นหรือหน่วยงานอื่น	5	4	3	2	1
ทักษะการทำงานเป็นทีม						
6	ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงการเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์	5	4	3	2	1
7	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเอง	5	4	3	2	1
8	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูในทีมมีความไว้วางใจ ความสามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	5	4	3	2	1
9	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูในทีมร่วมกันแสดงความคิดเห็นและรับผิดชอบงานร่วมกัน	5	4	3	2	1
10	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันวางแผน แก้ปัญหาและส่งเสริมให้ครูทำงานโดยมีเป้าหมายเดียวกัน เพื่อให้งานสำเร็จ	5	4	3	2	1
11	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างขวัญกำลังใจ ยกย่องชมเชย และอำนวยความสะดวกในการทำงานให้แก่ครู	5	4	3	2	1
ทักษะการแก้ปัญหา						
12	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ประสบการณ์ ข้อมูลสารสนเทศ มาวิเคราะห์สถานการณ์ ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ	5	4	3	2	1
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนในการแก้ปัญหา	5	4	3	2	1
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย	5	4	3	2	1
15	ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาตัดสินใจเลือกแนวคิดในการแก้ปัญหาได้ในสถานการณ์ที่กดดัน	5	4	3	2	1
16	ผู้บริหารสถานศึกษารับมือกับความยุ่งยากและซับซ้อนของสถานศึกษาได้	5	4	3	2	1
17	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่นและมองเห็นปัญหาได้อย่างทะลุปรุโปร่ง	5	4	3	2	1
18	ผู้บริหารสถานศึกษาทำให้ครูรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา เพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหา	5	4	3	2	1

ข้อที่	ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์						
19	ผู้บริหารสถานศึกษาคิดวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา สถานการณ์ และหาสาเหตุของปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	5	4	3	2	1
20	ผู้บริหารสถานศึกษาตีความและแปลความหมายข้อมูลที่ซับซ้อน ได้ตรงประเด็น	5	4	3	2	1
21	ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม	5	4	3	2	1
22	ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานยืดหยุ่นให้เข้ากับสถานการณ์ ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง	5	4	3	2	1
23	ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการ พัฒนาการทำงาน	5	4	3	2	1
24	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดใจรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากผู้ร่วมงานมาใช้ในการพัฒนาการทำงาน	5	4	3	2	1
25	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูคิดนอกกรอบได้อย่างสร้างสรรค์	5	4	3	2	1
ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร						
26	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยี ข้อมูลสารสนเทศ จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้	5	4	3	2	1
27	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ การเรียนรู้ของนักเรียน นำเสนอผลงาน การพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลการงบประมาณ และอื่น ๆ	5	4	3	2	1
28	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เครือข่ายเทคโนโลยีในการบริหารจัดการ จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถเรียกใช้งานได้ง่ายสะดวก รวดเร็วด้วยช่องทางที่หลากหลาย	5	4	3	2	1
29	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีเว็บไซต์และโซเชียลมีเดีย ในการติดต่อสื่อสาร	5	4	3	2	1
30	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ และผลงานของสถานศึกษา สู่ชุมชน อย่างต่อเนื่อง	5	4	3	2	1

ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พิษณุโลก เขต 3

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงาน

5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ระดับการปฏิบัติมาก

3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ระดับการปฏิบัติปานกลาง

2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ระดับการปฏิบัติน้อย

1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการวางแผนหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และความสามารถในการทำงานเกี่ยวกับวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	5	4	3	2	1
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการกำหนด ทิศทางของการบริหารงานวิชาการ	5	4	3	2	1
3	ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมมือกับคณะครูปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับบริบททางสังคม	5	4	3	2	1
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการใช้หลักสูตรโดยให้ครูทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5	4	3	2	1
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ แผนปฏิบัติงานวิชาการ บันทึกการสอน ก่อนนำหลักสูตรไปใช้	5	4	3	2	1
ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา						
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาและประเมินคุณภาพผู้เรียนตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	5	4	3	2	1

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินที่ ดำเนินการตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน	5	4	3	2	1
8	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด	5	4	3	2	1
9	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการกำหนดตัวชี้วัดของมาตรฐานสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร	5	4	3	2	1
10	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูวางแผนพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนเรียนรู้ ตัดสินผลการเรียนรู้จากข้อมูลที่ได้ทั้งจุดเด่นและจุดด้อย	5	4	3	2	1
ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาครู คุณภาพงานวิชาการ และผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา	5	4	3	2	1
12	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูวิจัยเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ	5	4	3	2	1
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของผู้เรียนและครู	5	4	3	2	1
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีการรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา	5	4	3	2	1
15	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้						
16	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำและพัฒนาสื่อขึ้นเองมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1
17	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูปรับปรุงเลือกใช้จากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
18	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา	5	4	3	2	1
19	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	5	4	3	2	1
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน	5	4	3	2	1
21	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	5	4	3	2	1
ด้านการนิเทศและแนะแนวการศึกษา						
22	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่อง	5	4	3	2	1
23	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	5	4	3	2	1
24	ผู้บริหารสถานศึกษาช่วยเหลือแนะนำครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ	5	4	3	2	1
25	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวันได้	5	4	3	2	1
26	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเชื่อมโยงงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน	5	4	3	2	1
27	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูประสานงานด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น	5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา						
28	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาพร้อมกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษา	5	4	3	2	1

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
29	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	5	4	3	2	1
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดทำขึ้นภายในสถานศึกษา	5	4	3	2	1
31	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดเก็บฐานข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันอย่างครบถ้วนถูกต้องอย่างเป็นระบบ	5	4	3	2	1
ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน						
32	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ	5	4	3	2	1
33	ผู้บริหารสถานศึกษาประสานความร่วมมือวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทุกด้าน	5	4	3	2	1
34	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคลอื่นและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	5	4	3	2	1
35	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า ผู้ปกครองและปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน	5	4	3	2	1
36	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5	4	3	2	1

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความกรุณา